

CHAIRMAN.—The question is :—

“T hthe Mysore Betting Tax (Karnataka Amendment) Bill . . . be passed.”

The motion was adopted and the bill was passed.

CHAIRMAN.—The House now stands adjourned to meet again at 2.30 P.M.

The House adjourned at One of the clock to meet again at thirty minutes past Two of the Clock)

2-30 P.M.

The House reassembled at thirty minutes past two of the clock

(MR. SPEAKER.—in the Chair.)

FINANCIAL BUSINESS

Discussion and voting of demands for the grants for the year 1980-81.—Demand No. 61 and 62.

SMT. MANORAMA MADHWARAJ (Minister of State for Social Welfare).—Sir, on the recommendation of the Governor, I beg to move :

Demand No. 61

“That a sum not exceeding Rs. 23,36,24,000 on Revenue Account and Rs. 21,00,000 on Capital Account inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1981 in respect of ‘Social Security and Welfare (Excluding Women and Children’s Welfare)’”.

Demand No. 62

“That a sum not exceeding Rs. 8,86,18,000 on Revenue Account inclusive of the sum granted ‘on account’ be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending 31st day of March 1981 in respect of ‘Women and Children’s Welfare.’”

The Question was proposed

MR. SPEAKER.—Sri T. Chowdaiah may please initiate the Debate.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ (ಭರಮಸಾಗರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ತಾನೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪೈಕಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತ ಕೆಲವಾರು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು ನಲವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಸಚಿವರು ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಯೋಜನಾ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯು ೧೫೪ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ :—

“The object of social welfare is the attainment of social health which implies the realisation of such objectives as, adequate living standards, the assurance of social justice, opportunities for cultural development through individual and groups, expressions and readjustment of human relations leading to social harmony.

Social Welfare includes, the services and programmes intended to promote the welfare of weaker and vulnerable sections of the population.

In later welfare, amenities, facilities and services the various security measures that provide economic security against the different reasons arising out of employment and work life.”

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸರ್ಕಾರ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾರಾಜರ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ನಿಲಯಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಭವ್ಯವಿರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಇತಿಹಾಸ ದಿಂದ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಅದನ್ನು ಹರಿಜನ ವರ್ಗದಿಂದಲೇ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ನಾವು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಹೇಳಿ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಕಾಲ ಗತಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರತಿ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೂ ನಾವು ಏನು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೆ, ವೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ; ಮತ್ತು ಪ್ರಗತಿಗೆ ಏನೇನು ಅಡಚಣೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅಮೂಲಾಗ್ರಾಹಿ ವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ, ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ಏನಿ ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಕಳಂಕ ಅಂದರೆ, ಗಣ್ಯೋಚ್ಚಯವರು ಹೇಳಿದಂತೆ “ಅನಾಟಕಬಿಲಿಟಿ” “ಅಸ್ವಸ್ಥತೆ” ಇದನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವರ ಒಂದು ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧನ ಬೇಕೆಂದು, ಇವರೊಂದಿಗೆ ಇತರೆ ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು, ಇವೆರಬ್ಬರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ, ಕ್ರಮಕ್ರಮೇಣ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಕಳಂಕ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಇದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ, ಇತರೆ ವರ್ಗಗಳ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಹರಿಜನರ ಪಟ್ಟಿಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಸಮಾಚಾರವನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಆರ್ಟಿಕಲ್ ೩೪೧-೩೪೨ರ ಪ್ರಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಇದೆ.

(1) The President may in consultation with the Government by public notification, specify the castes, races or tribes or parts of groups within castes, races or tribes which shall for the purposes of this Constitution be deemed to be Scheduled Castes in relation to that (or Union territory, as the case may be)

(2) Parliament may by law include in or exclude from the list of Scheduled Castes specified in a notification issued under clause (1)....

ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಒಂದು ಪಟ್ಟಿಗೆ ವೃತ್ತಿಪ್ಪು ವರ್ಗಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರತಕ್ಕದ್ದಾದ್ದು ನಿಜವೇ? ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಬೈ-ಲಾ ಪಾಸಾಗಿ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿದೆಯೇ? ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನಿಜವಾದಂಥ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಭಯ ಏನು ಅಂದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಕೂಲ್ ಹಣ, ಸಹಾಯ, ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಏನಿವೆ. ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಯಾವ ಒಂದು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ದೊಡ್ಡ ಕಳಂಕಕ್ಕೆ ಯುಗಯುಗಂತರಗಳಿಂದ ಒಳಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸಮಾಜ ಇದೆ; ಆ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅವುಗಳು ದೊರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಅಡಚಣೆಯಾಗುತ್ತೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಧೋರಣೆ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಧೋರಣೆಯಿದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಯಂತ್ರ ಯಾವಾಗಲೂ ಭದ್ರವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು; ಖಾಯಂ ಆಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು. ಪಕ್ಷಗಳು ಬರಬಹುದು; ಹೋಗಬಹುದು. ಆದರೆ, ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಹರಿಜನ ಕಲ್ಯಾಣ, ಬಡವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು, ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಅದರ ಫಲ ನೇರವಾಗಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ತಲುಪದೇ ಹೋದರೆ, ಇದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ರಾಜಕೀಯ ಧೋರಣೆಯಿಂದ ಹೀಗಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

No. SWL 248 SBC 77 dated 20th December 1977. The Director of Social Welfare and Backward Classes has forwarded the draft rules for sanction of Rs. ... in respect of payment of establishment charges to the grant-in-aid hostels and in respect of payment of equipment grant to the voluntary agencies for the welfare of Scheduled Castes and Scheduled Tribes, Backward Classes and sought approval of the Government in the matter.

ORDER

Sanction is hereby accorded to rules as appended to this order in respect of payment of establishment charges to the grant-in-aid hostels and in respect of payment of equipment grants to the voluntary agencies for the welfare of SC/ST.

This order issues with the concurrence of the Finance Department vide their Order No. 1360 Exp. 77 dated.....By order and in the name of Governor of Karnataka.

೨೦ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಖಾಸಗೀಯವರು ಕೂಡ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಚಾರ್ಜಸ್ ಹಾಗೂ ಎಸ್ಟಾಬ್ಲಿಷ್‌ಮೆಂಟ್ ಚಾರ್ಜಸ್, ಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾದಂತೆಲ್ಲಾ ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕುದು ಸಾಕಾಗುವುದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಅಪ್ರೂವ್ ಮಾಡಿದೆ. ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಹುಕ್ಕುಂ ಹೊರಟಿದ್ದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮೂರು ವರ್ಷ ಕಳೆದುಹೋಗಿದೆ. ನಾನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿರ್ದೇಶಕರ ಹತ್ತಿರ ಪರ್ಸನಲ್ ಆಗಿ ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ,

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇಲ್ಲವೇ.

ಪ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಸರ್ಕಾರ ಫಂಡ್‌ನ್ನು ಆಯವ್ಯಯದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು? ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ತಪ್ಪಿದೆಯೋ? ಅಥವಾ ಇಲಾಖೆಯ ತಪ್ಪಿದೆಯೋ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ವರದಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೩೮೬ ಪ್ರೀ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿವೆ ಇನ್ನು ಏಡೆಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೯ ಸಾವಿರ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬೋರ್ಡ್‌ಗೆ ಫೆಸಿಲಿಟಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರೆಮೆಟ್ರಿಕ್ ಏಜ್‌ನಿಗಳು ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಪೆಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕ್ಯಾಪ್‌ನ ಮತ್ತೆ ಪೆಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಟ್ರೈಬ್‌ನವರಿಗೆ ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು. ಇನ್ನೊಂದು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ದೇವರೆವರೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಪೂಜಾರಿ ವರೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಆರ್ಡರ್ ಆಗಿ ಮೂರು ವರ್ಷ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಡ್ಡೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊವೈಡ್ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಅಚಾತುರ್ಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹ ನಿರ್ದೇಶನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಶಾಪ ಇರೆಯೇ? ಇಂತಹ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಅವರಿಗೆ ದೊರೆಯಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು, ಇಲಾಖಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುವುದು ಸರಿಯೇ? ಈ ಒಂದು ಆಡಳಿತದ ದುರ್ಬಲ್ಯ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತ ದೋಷ ಏನು ಇದೆ ಇದನ್ನು ಕ್ಯೂರ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೇ? ಬಡವರ ಮತ್ತು ದೀನದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಗತಿಪರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೇ? ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಲೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಲಿಬರಲ್ ಆಗಿದೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಿ ಒಂದು ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕವರು ಏತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ? ಅವುಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ? ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ದೋಷ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ನಾವು ಹತ್ತಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಜನರು ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿದರೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ, ಆ ಜಮೀನನ್ನು ವಿಲೇವಾರಿ ಮಾಡುವಾಗ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೦ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್‌ಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಇರತಕ್ಕ ಕಡೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೂಲಿ ಟಿಕ್ಕು ಬಹುದು. ನಾನು ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಬಯಲು ಸೀಮೆಯಿಂದ; ಅಭಾವಪೀಡಿತ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿರತಕ್ಕ ಚಿತ್ರದುರ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಿಂದ. ಅಲ್ಲಿಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದೆರಡು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ದೊರೆಯತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇದ್ದರೂ ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಅವರಿಂದ ಕಬಳಿಸತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯು

ತ್ತಿದೆ. ಇದು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟವೋ ಅಥವಾ ಇವರನ್ನು ಯಾವಾಗಲೂ ದುಡಿ ಯುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವವೋ ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಒಂದು ತರಹದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ದುಡಿಮೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ವಿರುದ್ಧ ಇವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಮೀನು ಏನಾದರೂ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಅಡ್ಡಿ ತಂದು ಸ್ವೇ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು; ಅನಂತರ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದು ಅದು ಅವರ ಕೈಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಲೀಗಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ಕೈಗೆ ತಲುಪುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸಿವಿಲ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಇದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ. ಹರಿಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನೋಡಿದಾಗ ಅಲ್ಪ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದರೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರು ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಯಲಿ, ಒಂದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಜೀವನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು, ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು, ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಮಿಡಿತವಾಗಿಯೂ ಶ್ರಾಫನೀಯವಾದ ಕೆಲಸ. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಗುಣ ಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ದೊರೆತಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಒಂದು ಕಾಂಪಿಟಿಟೀವ್ ಟೆಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಕೇಡರ್‌ನಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಐ. ಪಿ. ಎಸ್. ಕೇಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ೪೦ ರಿಂದ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಈಗಿನ ಬೆಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಬೆಲೆ ಏರಿಕೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ದ್ದನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಪ್ರತಿ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರ ಆಟೋಡೆನ್ಸ್, ಪ್ರಕಾರ ಪಾಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಅಂದರೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಪೈಸೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ಗೊತ್ತುಮಾಡಿ ಎರಡು ಊಟ ಹಾಕಿಸಿ ರಾಡ್ವಿಂಗ್ ಕೊಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇವೊತ್ತು ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಏಡೆಡ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಲ್‌ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಇದೆ ವಾಸ್ತವಾಂಶವನ್ನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಮಾಜ ದ್ರೋಹಿಗಳು, ವರ್ಗ ಇದೆ. ಇದ್ದುದನ್ನು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಹೀಗೆ ಇರುವಾಗ ೭೫ ಪೈಸೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಊಟ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ? ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ಬಾಲಕರ ಹಾಸ್ಟಲನ್ನು ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿಸಿ ಇದನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪ್ರಿವೆಂಟ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ನಡೆಸತಕ್ಕಂತಹ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಸುಮಾರು ೫೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕದ್ದು ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ೫೦ ರೂಪಾಯಿ; ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಆ ಹಣ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ರಜ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಹುಡುಗರು ಹಾಸ್ಟಲಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹಣ ಕೊಡುವಾಗ ಆಟೋಡೆನ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮ್ಯಾಕ್ಸಿಮಮ್ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೂ ಒಂದು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಒಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ; ಅಂದರೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಊಟಕ್ಕೆ ಎಪ್ಪತ್ತೈದು ಪೈಸೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ.

ಪಿ. ೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇದರಿಂದ ಎಂತಹ ಊಟವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಸೌದೆ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ? ಬೇಳೆ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ? ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೧೦೦ ರೂ. ಗಳಾದರೂ ಇಲ್ಲದ ಸಂಸಾರವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಂತಹ ಕನಿಷ್ಠ ಊಟಕ್ಕಾದರೂ, ೭೫-೮೦ ರೂ. ಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಊಟವನ್ನು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಆತ್ಮವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾದಂತಹ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಲೈಬ್ರರಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಲೈಟ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಇವೆ. ಹೀಗಿರುವುದು

ರಿಂದ ಅಂತಹವರು ಐ.ಎ.ಎಸ್., ಐ.ಪಿ.ಎಸ್.ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಳಿತು ವೆರಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ? ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಹುದ್ದೆಗಳು ಇವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತವೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಸ್. ಶಿವನಂಜಪ್ಪ. ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇನ್ನು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಹಿಂದೆ ೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇಲ್ಲೇ ಇದ್ದರಲ್ಲಾ, ಆಗ ಏಕೆ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ನಾನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಾಗಲೂ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಹೊರಡಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಿರತಕ್ಕಂತಹ ಆರ್ಟಿಕಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಈಗ ೬-೭ ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ...

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಎಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅವರಿಗೆ ಲೇಟಾಗಿಯಾದರೂ ಬುದ್ಧಿ ಬಂದಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಇನ್ನೂ ಬರಲಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ್.—ಅವರಿಗೆ ಇದ್ದ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಹೊರಟು ಹೋಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಕಮೀಷನರ್‌ರವರ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಮ್ಯಗ್‌ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ರಿಪೋ ಮಾಡುತ್ತಾ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. “The prevalence of poverty and inequalities virtually unchanged over the years can be seen mostly in the conditions of life of the two disadvantaged groups in our society—they are Scheduled Caste and Tribes” ಬಡತನ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆ ಇನ್ನೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಬಡತನ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ವರ್ಗ ಯಾವುದು ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಬಳಕೆ ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕಂತಹ ವರ್ಗ ಈ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮುಂದುವರಿದು ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. “The general lesson of the experience so far is that because of the leakage in delivery systems and ineffective administration rural programmes failed to improve the distribution of income” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರ ಕೂಡ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಈ ದಿನೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ We have failed in our duties also. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವಾಗ ಬಹಳಷ್ಟು ಲೀಕೇಜ್ ಆಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತಕ್ಕಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಏಕನಾಮಿಕ ದೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರ್ ಫಾರ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ ಅಂಡ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರಿಬಸ್ ಅವರೇ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ, ಆರ್ಥಿಕತೆ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿ, ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯ ಅವರಿಗೆ ತಲುಪಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಥಳದಲ್ಲೇ ಅನುಮಾನಿಸಿ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿರುವ ಅವರ ಮಾತು ಸತ್ಯ. ಲೀಕೇಜ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣ ? ಸರ್ಕಾರ ಕಾರಣವೇ ? ನಾವು ತಿಳಿದಂತೆ ಒಂದು ವರ್ಗ ಇದೆ. ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ಸಮಾಜಭ್ರಾತುಕರ ವರ್ಗ ಇದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಅಲ್ಲ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಒಂದು ವರ್ಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದನ್ನು ಮಧ್ಯದಲ್ಲೇ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವರ್ಗ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದುವರೆಗೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತಹ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೂ ಕೂಡ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದಲೇ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. Under the successive five year plans an amount of so much was spent in backward class sector for the welfare of SC, more than 60% of the total expenditure should be

incurred on irrigation schemes and 10% on economic development and the remaining 30% on health, housing and others. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದಕ್ಷತೆ ಯಿಂದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರದಲ್ಲಿ ದಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಹೊಸ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರನ್ನೂ ಕೂಡ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಬಹಳ ದಕ್ಷರಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹವರು ಅದನ್ನು ಕಂಡೇ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವರು ಆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿತ್ತು. ಅವರು ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಧೀರ್ಘ ಕಾಲ ಆ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಹವರು ಇನ್ನಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಕೂಡ ಹರಿಜನ-ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತಹವರು ಮತ್ತು ಈ ಜನಗಳ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಂತಹವರು. ಅಂತಹವರು ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ನಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿದ್ದರೆ, ಇವರು ಬಂದ ತಕ್ಷಣವೇ ಅವರನ್ನು ಬದಲಾಣೆ ಮಾಡಿದಾರೆ. ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಂತಹ ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಿ. ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂತಹವರನ್ನು ಈಗ ಎಲ್ಲೋ ಒಂದು ಕಡೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ಹೇಳುವುದು ಒಂದು ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಎಂಬತ್ತಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ನೀವು ದೇಶವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಾದರೆ ಈ ಸಮಾಜ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲೇ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೂ ತರುವ ಕಡೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಅಂತಹ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ಮಾತು. ಅಂತಹ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿ ಸಾವಿರಕ್ಕೊಬ್ಬರು ಅಥವಾ ನೂರಕ್ಕೊಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರೂ ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಅರಿತು, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಸರ್ಕಾರದ ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರನ್ನು ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಎಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಯಾರನ್ನೂ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ದಕ್ಷತೆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಶಂಕೆ ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿ ಎಂಬ ಘನ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ಬೇರೆ ಹರಿಜನ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನೇ ನೇಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಕೀಯ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಬಡಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನತೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಜನಕ್ಕೆ ಇಂತಹ ಒಬ್ಬ ದಕ್ಷ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾದಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿ ದೊರೆಯತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗವನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. Needy and deserving people should get the benefits.

ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದ ಒಂದು ಸೆಟಪ್‌ನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನೂ ಕೂಡ ೫ ವರ್ಷ ೩ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಯನ್ನು ತೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಒಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ

ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ. He is just like a head clerk or an Assistant to the Deputy Commissioners. All the papers should pass through Class-I Officers in the district. He has no powers except sanctioning scholarships. My suggestion is he should be made responsible for the implementation of policies and programmes to SC/STs. ಮಧ್ಯೆ ಇಬ್ಬರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏಕೆ ಇರಬೇಕು? ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಫೀಸರ್ ಇದ್ದರೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಐಎಎಸ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಏಕೆ ನೇಮಿಸಬಾರದು? ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಮಧ್ಯೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಸಹಾಯಕರು ಎಂದು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳವರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಫೈಲಿಂಗ್‌ನೂ ಅವರ ಮುಖಾಂತರವೇ ಹೋಗಬೇಕು ಈ ಒಂದು ಹುದ್ದೆ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು? ಇದು ಮಾಂಚೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ೧೯೬೫ರ ಮಾಂಚೆ ಈ ಹುದ್ದೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಬಂತೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಮಂದಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಿಂದ ಮೇಲಾಧಿಕಾರಿಯ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಶಂಕೆ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಧ್ಯವರ್ತಿಯ ಈ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸಗಳು ತ್ವರಿತ ಗತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಬಹಳ ಹಳೇ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ದಿವಾನ್ ಮಹದವರಾವ್ ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ ಒಬ್ಬ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ಸ್ವಪಯ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಇತ್ತು. ಈಗ ಆ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. He is incharge of implementation of social welfare schemes under the guidance of Block Development Officers. ಅಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಒಂದು ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲೂ ಒಬ್ಬ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಇರುವ ಹಾಗೆ ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿ. ಬಿ.ಡಿ.ಎ. ರವರಿಗೆ ಜೀಪ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತೆ ಇವರಿಗೂ ಜೀಪ್ ಕೊಡಿ. ಜೀಪ್ ಕೊಡಲಾಗದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಅವರ ಜೀಪ್‌ನೇ ಇವರೂ ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳು, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಗೆಜೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ವಿಷ್ಣು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಇನ್‌ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏನು ಇದ್ದರೋ ಅವರನ್ನು ಈಗ ಎಫ್.ಓ. ಎಂದು ಎರಡನೇ ದರ್ಜೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಂಗಳನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಸು ಉಳ್ಳ ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹಾಕಿ. ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ನಾವು ಏನು ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಪ್ರತಿಫುಲ ನಮಗೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದರಿಂದ, ಜನರ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯಲಾಗಿದೆ ಇಂತಹ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೬೦ರಿಂದ ೫೭೦ರವರೆಗೆ ಇರಬಹುದು. ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾದಂತಹ ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಧೈಯ ಹೊಲಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಲಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ೫ ವರ್ಷ ವಯಸ್ಸಿನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಿಶು-ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕದ್ದು. ಕೂಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನರು ತಾವು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಈ ಶಿಶು-ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟು ಬೆಳಗಿನಿಂದ ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆವಿಗೂ ಅವರು ದುಡಿಯಲೂ ಹೋಗಬಹುದು. ಆಗ ಅವರ ಮಕ್ಕಳ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಊಟ ಬಟ್ಟೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟು ಅವುಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಈ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ೧೯೫೯ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ

ಒಂದು ಮಗುವಿಗೆ ನಾಲ್ಕುನೆಯಂತೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ನಾಲ್ಕುನೆಯಿಂದ ಏನು ತಾನೆ ಬರುತ್ತದೆ? ಆ ಗಾಲ್ಫ್ ಅಣಿಯಲ್ಲೇ ತಲೆಗೆ ಎಣ್ಣೆ, ಬಟ್ಟೆ ಒಗೆಯಲು ಸೋಪು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಖರ್ಚುಗಳನ್ನು ಮಿಷಿನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಗ್ರಾಂಟ್ ದರವನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೪,೦೦೦ ಪೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೊಂದು ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಅಟ್ಲಾಂಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಶಿಕ್ಷಣದ ಒಂದು ಗುಣ ಮೆಟ್ಟಿ ಮತ್ತು ದಕ್ಷತೆ ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ೫-೬ ವರ್ಷ ಮುನ್ನಿನವರಾದ ಮೇಲೆ ಆ ಊರಿನ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ರೈತ ಇವರನ್ನು ಬನಾ ಕಾಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಇವತ್ತು ಜೀತ ಪದ್ಧತಿ ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿಗಾದಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಪರರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಅವರು ಈ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು? ಈ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಒಗೆಯಲು ಸೋಪು ಇಲ್ಲದೆ ಅವರು ಒಮ್ಮೆ ತೊಟ್ಟ ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಅವು ಹರಿಯುವ ತನಕ ಬಿಟ್ಟಿರದಂತಹ ಪ್ರಸಂಗಗಳು ಇವೆ. ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕೆಂದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕಾರ ಬೆಳೆದು ಬರಬೇಕು, ಇದು ಬೆಳೆದು ಬಂದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಮುಂದೆ ಪ್ರೈಮರಿ, ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸುಮಾರು-ಏನೂರು ಆರನೂರು ಶಿಶುವಿಹಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಷ ಕೂಡ ಹತ್ತಾರು ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ತಂದೆತಾಯಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಕುಟುಂಬದವರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಬಡ್ವೆಟ್‌ನ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಅನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಿಂದೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಜಮೀನುಗಳು ಇತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ೨೦-೪೦ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಏರಿಯಾ ಎಂದು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರದವರು ೫-೧೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ಒಂದು ಬಹಳ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಆಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಜಮೀನು ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಇಂಪ್ರೊವೆಂಟ್ಸ್ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎತ್ತಿನಗಾಡಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ಜನರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಪ್ರಭಾವಿಯಂತ ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ರೈತರು ಅವರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕಬಳಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ಇರುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಹಾಲ್, ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಸ್ಕೂಲ್, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಕೆರೆಗಳು ದುರಸ್ತಿ, ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಲಭ್ಯಾಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಎಸ್.ಎಫ್.ಟಿ.ಎ. ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ೫೦-೬೦-೧೦೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡಲು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಈ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅದಲ್ಲವನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಮಾರ್ಜಿನಲ್ ಫಾರ್ಮರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಇನ್ನಿತರ ಬ್ರಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನವರು ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ನೀರಾವರಿ ಸಾಲಭ್ಯಾಗಳನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಜನರಿಗೆ ಬದಗಿಸಿಕೊಡಲು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಅದು ಮುಂದಿನ ಮಾರ್ಚ್ ಒಂದರತನಕ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೋರೇಷನ್ ಆಫ್ ವೆಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕಾಲೋನಿಸ್ ಇವುಗಳ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಅವರ ಜೀವನ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಮ್ಮ ಮಾಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇದು ಒಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಯಾರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು? ಲಕ್ಷಾಂತರ ಅರ್ಜಿಗಳು ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಇದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಸುಮಾರು ೮ ವರ್ಷಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ೧೯೭೫ನೇ ಇಸವಿಯವರೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಸಾಹೇಬರ್ ಅವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಇಂಥವರು ಅಂಥವರು ಕಾರಣರಿಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಯಾರ ಮೇಲೂ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಚೇರ್ಮನ್‌ರಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರೂ ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ —ತಾತ, ಅಜ್ಜ ಎಲ್ಲರೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಶಿವಣ್ಣನವರು ಬಹುಶಃ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭಾಕರ್‌ವರನ್ನೇ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಮಾಡಲಿ. ಆದರೆ, ತಾತನನ್ನು, ಹುಚ್ಚನನ್ನು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—‘ತಾತಾ’ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ‘ಹುಚ್ಚ’ ಎಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಇಲ್ಲ; ಅವರು ‘ಹುಚ್ಚ’ನನ್ನು ಎಂದಮೇಲೆ ‘ತಾತಾ’ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ ಚೌಡಯ್ಯ.—ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಹಳ ಆಶಾದಾಯಕವಾದ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಜನರು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಮತ್ತು ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಸಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ಏನೊಂದು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಇಂಥ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಜನತೆಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕೂಗು ಏನು ಇರುತ್ತದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಂಟು ಮಾಡಬಾರದು. ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಮನಗಂಡು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಈ ವರ್ಷ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ೫೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯಾವ ಮೂಲೆಗೆ ಸಾಲದಾಗಿರುತ್ತದೆ, ನಲವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ತಲಾ ಎಂಟು ಆಣೆ ಕೂಡ ದೊರೆಯಲಾರದು. ಆದುದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯುವಂಥ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರೇಬಿ.— ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಚೌಡಯ್ಯನವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲ ಅನಂತರ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಸರಿಯೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಅರ್ಥವೂ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು, ಲೆವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದಿರಿ. ಅದು ಏನು ಆಯಿತು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಎಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಸಮಾಜ ಎನ್ನುವುದೂ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದು; ಕಲ್ಯಾಣ ಎನ್ನುವ ಪದ ಕೂಡ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದು. ಆದರೆ, ನೀವು ಏನು ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಿದಿರಿ, ಯಾವ ಸಮಾಜವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದಿರಿ ಎನ್ನುವುದು ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆಯೂ ಕೂಡ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೀವೇ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದ ಹೃದಯ ವಿಶಾಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ತಾವು ಈಗಲೂ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಪರಿವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

೨-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇನ್ನು ದೌರ್ಜನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ; it is a never ending business. It is a never ending problem. ಒಂದರಲ್ಲೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದ ವರ್ಗದವರಿಂದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಪೋಲೀಸರಿಂದಾಗಲಿ ಇದು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು, ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಹಾಗೂ ಪೋಲೀಸರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ದಿನೇ ದಿನೇ ಇದು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಹಿನ್ನೆಲೆ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದಕೂಡಲೇ ಇಂಥ ಘಟನೆಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ರಾಮರಾಜ್ಯ ಆದರೆ ಬಡವನಿಗೆ ಕೂಲಿ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪುತ್ತದೆಯೇ ? ಒಂದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಚುನಾವಣೆ ಆಯಿತು ಎಂದರೆ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಹಿಂಸೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲವೇ All these elections will end in the atrocities on these innocent and down-trodden people. Who is to come to their rescue ? ಬೇಲಿಯೇ ಎದ್ದು ಹೊಲ ಮೇಯುವುದಾದರೆ ಹೊಲ ಉಳಿಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ? ಇದು ಬಹಳ ನಿರಾಶಾದಾಯಕ ವಿಷಯ. ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಹಿಂದೆ ಅಷ್ಟಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇತ್ತಿಚೆಗಂತೂ ದಿನೇ ದಿನೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಮನೆ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತೀವ್ರತರ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“Inordinate delays take place at various levels in the disposal of cases of atrocities on the SCs. and STs. in the courts of law as a result of which a large number of cases are pending in these courts”.

ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟರೇ ಕೋರ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಯುವುದನ್ನೇ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆಯಾಗಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

“Most of the SCs/STs victims of the atrocities are socially and economically backward land-less people. They don't have the required means to collect and present prosecution evidences against these perpetrators of these atrocities who are generally well-to-do and influential people”.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಜಿಲ್ಲೆಗೆ, ತಾಲೂಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತಿರುವುದಾದರೂ ಏನು ?

ಸ್ವಾಮಿ, ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, We have not reached 18% of the quota which is reserved for SCs and STs in accordance with the provisions of the Constitution. Constitution is there Department: are there Government instructions and circulars are there; Everything is there but in implementation we have failed. The Government have failed the Department's have failed. ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದು ಮೆರಿಟ್ ಇಲ್ಲ, ಅವನು ಆ ಟೆಸ್ಟ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಈ ಟೆಸ್ಟ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು.

ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಬರೆಯುವವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ, ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಇವನಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ತಿಳಿದು ಒಳಬೇಕು. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಿ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಐ ಪಿ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. In all categories we see efficient officers and officials. ಕಾನ್‌ಫಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬರೆದು ನಮಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳುವವರೂ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಭಯ ಇದೆ. This communal hatred is playing its havoc in the progress of these officers and officials. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಉದಾರ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಓವರ್‌ಲಾಪ್ ಮಾಡುವುದು ಆಮೇಲೆ ಇರುವವನು ಎಲ್ಲಾ ಟೆಸ್ಟ್‌ಗಳನ್ನೂ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ತೋಳ ಕುರಿಮರಿ ಕಥೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೀನಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮಪ್ಪ ಇರಬಹುದೆಂದು ತೋಳ ಕುರಿಮರಿಯನ್ನು ಕಬಳಿಸುವಂತೆ ಇದು ಆಗಿದೆ. ಶೋಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮಾಜವಿಲ್ಲ. ಇದು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ತುಂಬಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಮತ್ತು ಪ್ರೊಮೋಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ವೇಕನೀಸ್ ಏನಿದೆ ಅದು ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿದ್ದು ದನ್ನು ಮತ್ತೆ ತಾವು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೋಟಾವನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಆ ಹುದ್ದೆಗಳು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಅರ್ಹ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಸಿಕ್ಕುವವರೆಗೂ ಅಂದರೆ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೂ ಆ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಖಾಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ಈ ಕಾನೂನು ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ ಯಲ್ಲೂ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಾವೂ ಕೂಡ ಅನುಸರಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ನಾನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹೋಗದೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಇರುವುದು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದವರ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ನಾನು ನೋಡಿದ ಹಾಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩ ಲಕ್ಷ ಚಿಲ್ಲರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಅದರ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರ ಸಂಬಳಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ Head officers, Subordinate offices, denotified tribes, Plan and Non Plan ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಇರಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಚೌಡಯ್ಯ.—ಸಾವಿರು, ಕ್ಲಾಸ್ ೧ರಲ್ಲಿ ೧೯ ಜನ, ಕ್ಲಾಸ್ ೨ರಲ್ಲಿ ೨೭ ಜನ ಕ್ಲಾಸ್ ೩ರಲ್ಲಿ ೨೫೧ ಜನ ಮತ್ತು ಕ್ಲಾಸ್ ೪ರಲ್ಲಿ ೩೩೩೮ ಜನ ಒಟ್ಟು ೫೯೦೫ ಜನ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೆಳಗೆ ಬರುವ ಜನ ಎಷ್ಟಿದ್ದಾರೆ ? ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ತಿಳಿಸಬೇಕು. In each category, where the Department has reached this adequate representation of 18%. I want to know this.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇನ್ನೂ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಈಗ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇಲ್ಲದೆ ರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಆಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲು ಕಾತುರರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಇಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿ, ಇಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, with your kind permission, I would like to participate in this debate.

MR. SPEAKER.—I will consider it.

ANNOUNCEMENT

MR. SPEAKER.—I have nominated the following Members to the Rules Committee.

RULES COMMITTEE

1. Deputy Speaker,
2. Hon. Chief Minister,
3. Hon. Minister for Parliamentary Affairs,
4. Hon. Minister for Revenue and Agriculture,
5. Sri B. Shivanna,
6. Sri S. M. Yahya,
7. Sri B. Bhaskar Shetty,
8. Sri V. Masiyappa,
9. Sri K. M. Thammaiah,
10. Sri B. Basavalingappa,
11. Sri S. R. Bommai,
12. Sri H. D. Devegowda.
13. Sri Harnahalli Ramaswamy,
14. Sri J. H. Patel,
15. Sri H. Gahgadharan,
16. Sri C. M. Armugham,

and I will be the Chairman of the Committee.

SRI C. M. ARMUGHAM. — Sir, it would be proper that Smt. Pramila should have initiated these demands. Sir, as you know this lady unholds the cause of proper on our part to give her a chance to initiate the discussion.

MR. SPEAKER. — No. I have called Sri Arakeri and he will speak.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ (ಬಳ್ಳಾರಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವ ಸುಮಾರು ಇಪ್ಪತ್ತೂರು ವರೆಗೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಹರಿದಿನ ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ತತ್ವವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸುಮಾರು ೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಹರಿದಿನ ಗಿರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ, ಈ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆತ್ತೋ ಅಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಗತಿ ಆಶಾದಾಯಕವಾಗಿಲ್ಲ, ನಿರಾಸೆಯ ಛಾಯೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ನಾವು ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತ ೧,೨,೩ ಮತ್ತು ೪ನೇ ದರ್ಜೆಹುದ್ದೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಚಿತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. It is not the fault of the Assistant director, but it is the fault of the post which has been given incharge

of the employment. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ೧,೨,೩, ಮತ್ತು ೪ನೇ ದರ್ಜೆ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ೧೫ ಮತ್ತು ೩ ಏನು ಒಟ್ಟು ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ ಅದನ್ನು ಮೂವತ್ತು ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದರೂ ಕೂಡ ತುಂಬಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈಗ ಅವರೇಜರ್ನ್ ಎಸ್ ಸಿ ಮತ್ತು ೧೧ ಎಸ್.ಟಿ. ಇದ್ದಾರೆ ನಾವು ಇದನ್ನು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಇನ್ಸ್ ಫರ್ಮೆಂಟ್ ಆಗಿದೆ ಏನು ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಪರ್ಮೆಂಟ್ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಲ್ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಇದೆ. ಈ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ೩೦ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕು ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕು ಈ ಬ್ಯಾಕ್ ಲಾಗ್ ತುಂಬುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಾದ್ದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಏನು ಡಿವಿಷನ್ ಎಂದು ಇದೆ ಮರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್, ಜುಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರ್ ಇದ್ದಾರೆ ಜೊತೆಗೆ ಹೆಡ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸೆಲ್ ಕೂಡಾ ಇದೆ. ಆಯಾಯ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ತುಂಬಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಆಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸೀನಿಯರ್ ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ ಇವರನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಕ್ಲಾಸ್ ೧ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಸಲಹೆ ಏನು ಎಂದರೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಗ್ರೇಡಿನವರಾದರೂ ಇರಬೇಕು ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಅವರು ಕೇಳುವಂತಾದ್ದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳುವಂತಾದ್ದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಕೇಳುವುದು ಏನು ಎಂದರೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಸೆಲ್ ಏನು ಇದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಒಬ್ಬ ಐಎಎಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಇರಬೇಕು ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೇಡರ್ ಕನಿಷ್ಠ ಈ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇನ್ನು ೧೦ ಅಥವಾ ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರೇಜ್ ತುಂಬಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತಹ ನಾಲ್ಕು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಮತ್ತು ನೂರಾರು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮತ್ತು ಮಂಡಳಿಗಳು ಅವುಗಳೆಲ್ಲಾ ಅಟಾಸಮೆಸ್ ಬಾಡಿಗೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಹೈದರಾಬಾದ್ ನಿಜಾಮರು ದರ್ಬಾರ್ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಯ ಆಡಳಿತ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಚಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಯೇ? ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅಲ್ಲಿನ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಮತ್ತು ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಮತ್ತೆ ಕೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಇನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್ ೧,೨,೩ ಮತ್ತು ೪ಗಳಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಒಬ್ಬ ಜವಾನ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ.

ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಆಗಲೀ, ಲೆಕ್ಚರರ್ ಆಗಲೀ ಹೆಡ್ ಆಫ್ ದಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲೀ ಯಾರೂ ಹರಿಜನರು ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ೧೯೪೯ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಆದೇಶವನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಂಟಿಮೇಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾವಟಿಯವರು ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಸಹ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂತಹ ಕೋಟಾವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲಾ ಕರ್ನಾಟಕ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ತರಹವೇ ಆಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೂಡ ಪಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕುವೆಂಪು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಜವರೇಗೌಡರು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಆದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದಂತಹ ಕೋಟಾ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ೧/೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಪಾತಿನಿಧ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಗೋಕಾಕ್ ಅವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ತುಕೋಳ್ ಅವರು ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಆದರೂ ಸಹ ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದ ಕೋಟಾ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಏತಕ್ಕೆ ಆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ವಿಚಿಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ? ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಯಾದರೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಅಲ್ಲಿ ಪೆಡ್ಯಾಂಡ್ ಕ್ಯಾಪ್ಸಿನವರು ಯಾರಾದರೂ ಡಾಕ್ಟರೇಟ್ ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ನಾನು ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ

The intelligentia classes who are holding Vice-Chancellor's post are also not caring for the employment of the SC/ST. Intellectuals are above Caste and Class, can we call all these posts of Vice-Chancellors as Pandits and intellectuals.

*SRI Y. RAMAKRISHNA.—They are human beings

*SRI S. S. ARAKERI—Yes. They are human beings. They have committed follies all these years. How we can tolerate even after 20 years 20 ವರ್ಷವಾದರೂ ಹರಿದಿನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಬೇಕಾದಂತಹ ಕೋಟಾವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ನಾಚಿಕೆ ಬರಲಿ ೧೯೬೦ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹರಿದಿನನಿಗೆ ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದಿನಿಗೆ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ನೇಮಕಾತಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ? ಕ್ಲಾಸ್ ೪ ಆಗಲಿ. ಕ್ಲಾಸ್ ೨ ಆಗಲಿ, ಕ್ಲಾಸ್ ೧ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಕ್ಲಾಸ್ ೩ ಆಗಲಿ ಹರಿದಿನನಿಗೆ ೧೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲವೇ? ಎಂ. ಎ. ಎಂ. ಎಸ್. ಸಿ. ಬಿ. ಇ. ಎಂ. ಇ. ಮುಂತಾದ ಡಿಗ್ರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತಹ ಹರಿದಿನ ಗಿರಿದಿನರು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. Large number of Harijans and Girijans are available for technical posts also. But in the name of unsuitability, they are playing fraud and injustice on the SC/ST. I am charging the Social Welfare Department that they are not doing their duties properly. It is better to abolish the department itself if you do not provide them with all the facilities, how can they perform their duties? We must re-organise the whole department on the basis of merit and intellectual ability must be recognised. ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಖಾತೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ದರ್ಜೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

*ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಸೀನಿಯರ್ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಫೀಸರು ಇರಬೇಕು. ಪ್ರತಿ ಯೊಂದು ಡಿವಿಷನ್ನಿಗೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಇದನ್ನು ರೀ-ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಕಂಟ್ರೋಲಿಗೆ ಜಳಪಡಿಸಿದರೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಫೀಸರ್ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಡಿವಿಷನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರಿಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದಾದರೆ ಡಿವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಫೀಸರು ಡಿವಿಷನಲ್ ಕಮಿಷನರನ್ನು ಭಿಕ್ಷೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾವ ನ್ಯಾಯ? ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ ಹರಿದಿನರ ಉದ್ಧಾರ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು When he is equal he will fit with equals. He has to go and beg as and when he calls, but not on equal footing not on equal terms. He is humiliated by Deputy Commissioners, Divisional Commissioners etc. How long we can tolerate this injustice done to them? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದೆ? ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಫೀಸರ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಐ. ಎ. ಎಸ್. ಅಫೀಸರನ್ನು ಕಾಣುವುದಾದರೆ ಹರಿದಿನರ ಉದ್ಧಾರ ಹೇಗಾಗುತ್ತದೆ? ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಅಫೀಸರ್ ಕ್ಲಾಸ್ ೨ ಹುದ್ದೆಯಾಗಿ ಇರಬೇಕು. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್ ೧ ಅಫೀಸರು ಇರಬೇಕು ಡಿವಿಷನಲ್ ಲೆವೆಲ್

ನಲ್ಲಿ ಜಾಯಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರು ಇರಬೇಕು. ಈಗ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕ್ ಫೇರ್ ಡಿವಿಷನ್‌ಗೆ ಮಂಚಿನ ಆಪ್ತಿಸರಗಳಿಗೆ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಉಂಟಾಗಬೇಕು. ಆಗ ಇಲಾಖೆಯೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹರಿಜನರೂ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಲಮೇಲೆ ನಾವು ನಿಂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. We have to tackle and fight on our own strength for equality in this country ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಾಗ ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿಯಿದೆ. "Now we are politically equal but economically we continue to be unequal in this country and as long as there is inequality, there is danger to democracy." Your democracy will be removed at any time in this country." ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆರ್ಥಿಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದ ಹೊಣೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಹೊಣೆ. ಅದರ ಹೊಣೆ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆ ೧೯೪೭ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಳಕಳಿ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಈಗಲೂ ಇದೆ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕು, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ವರದಿಗಳೂ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮತ್ತು ಡಾ. ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಬಹಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಣೆಯಾಗಿಲ್ಲ ಈ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯ ನಿವಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ೧೯೫೦ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಕೈಬಿಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಕಡೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರನ್ನು ಚಾವಡಿಯೊಳಗೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರು ನೀರು ಸೇರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ಅನ್ಯಾಯ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಜಾತೀಯತೆ, ವರ್ಣಾಶ್ರಮ ಧರ್ಮ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಧರ್ಮದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಸಾವಿರಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವೆ. ಈ ಭಾವನೆಗಳೆಲ್ಲಾ ಹೋಗಬೇಕು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕವು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನು ಗೀತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. "ಜಾತುರ ವರ್ಣಮಯಾ ಸೃಷ್ಟಿಃ ಗುಣಕರ್ಮ ವಿಭಾಗಶಃ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾವಿರಾರು ಜಾತಿಗಳು ಇವೆ. As long as the concept of casteism is there, we cannot abolish inequality. We have to wipe out this casteism. How many people have understood that this is a sin? ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಈ ಜಾತಿಯಂತೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಪಾಪ ಎಂದು ಮುಸ್ಲಿಮರಾಗಲೀ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ನರಾಗಲೀ ನಮಗೆ ಇನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನತೆಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಬುದ್ಧಿ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಈ ಜಾತೀಯತೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿಲ್ಲ.

೪-೦೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಇದು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಳಗೊಳಗೇ ತುಂಬಿ ತುಳುಕಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮನೆಗಾಗಿ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಪೆಡ್ಲೋ ಕ್ಯಾಸ್ ನವರಿಗೆ ಮನೆಯೇ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನಿಸಾಕ್ಷರತೆಯಲ್ಲಿ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಗತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಜಾತಿ ಭಾವನೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಹೇಗೆ ಹೋಗುವುದು? ಅದುದರಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ, ಸಚಿವರು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದಿವಂಗತ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳು ಒಂದಕ್ಕೆ

೩೦೦ ೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಾನರೇರಿಯಂ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತಾ ನಿವಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಮುಂದಿನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದಾಗ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದರು. ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. If you have faith in Gandhism and his ideology ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ಒಂದೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಂತೆ ೩೦೦-೪೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳದ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜ ಸೇವಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಿ, ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಿ. ಅವರು ಪ್ರತಿ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೂ ಹೋಗಿ ಹರಿ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರ ಹಕ್ಕುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಒಂದು ರಕ್ಷಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. There is no guide or philosopher, as far as the people of our rural areas are concerned ಈಗ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಫೋರ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫ್ ಸಿವಿಲ್ ರೈಟ್ಸ್ ಅಂತ ಒಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅವರು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಹೋಗಿ ಕಂಪ್ಲೈಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವನನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಲಾಕ್‌ಅಪ್‌ಗೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ನಾವು ಯಾರಿಗೆ ಕಂಪ್ಲೈಟ್ ಕೊಡೋಣ ಹೇಳಿ? ಇದರಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಭಯಾನಕವಾದ ವಾತಾವರಣ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳತೀರದು. ಅವನೇನಾದರೂ ಹೋಗಿ ಕಂಪ್ಲೈಟ್ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಯಾರೂ ನೀಡಲ್ಲ. ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಅತಾ ಚಾರವೇ ನಡೆಯಲಿ, ಒಂದು ರೀತ್ ನಡೆಯಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವ ಒಂದು ಅನಾಚಾರವೇ ನಡೆಯಲಿ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಏನಾದರೂ ಕಂಪ್ಲೈಟ್ ಕೊಡೋಣ ಎಂದರೆ ಅವನನ್ನು ಹೆದರಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. No eye witness, no corroborative witness. ನಿನ್ನ ಮಗನನ್ನು ಖಲಾಸ್ ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಭಯ ಹುಟ್ಟಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಸಾಕ್ಷಿ ವಗೈರೆ ಇಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಜನಾಂಗದವರು ಇಂಥಾ ಒಂದು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಅನ್ನುವ ಪೋಸ್ಟ್ ಅನ್ನು ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಈ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿದರೆ ಅವರು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯವಾದರೆ ಪೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಹೋಗಿ ಕಂಪ್ಲೈಟ್ ಬರೆದು ಕೊಡುವುದಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಒಂದು ಕೇಸ್ ಏನಾದರೂ ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಅದು ಮ್ಯಾಜಿಸ್ಟ್ರೇಟ್ ಕೋರ್ಟಿನವರೆಗೂ ಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಸೆಷನ್ ಕೋರ್ಟಿನವರೆಗೂ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು ಫಾಲೋ ಅಪ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕೋ ಆ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ the law should be amended. The Evident Act also needs amendment. The summary proceedings, let us leave it to the Law Minister. I think, he will create a history as a Law Minister in the Karnataka State.

SRI A. LAKSHMI SAGAR.—Sir, my learned friend Sri Arakeri is a lawyer and he was also a Professor in the Government Law College. He suggests separate rules and regulations including the provisions of the Evidence Act to be changed as to subserve the argument as he is now advancing. Whether it will fall in conformity with the provisions of the Constitution of India as it prevails to-day?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಆರಕೇರಿ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಅಪ್ರೀತಿಯೇಟು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕಾನೂನಿನಿಂದ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ We have lost faith in all these things

MR. SPEAKER.—That has been challenged before the High Court and the Supreme Court.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಈ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೪೭ ಮುನ್ಸಿಫ್ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಏನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಅದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರು ಇಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ೭ ಮಂದಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಟೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದವರು ಏನು ಇದ್ದರು ಈಗ ೪೭ರಲ್ಲಿ ೪ ಮಂದಿ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಇವರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರು ಒಬ್ಬರೂ ಇಲ್ಲ. ಇದು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದಂಥ ದೊಡ್ಡ ಅನ್ಯಾಯ. Do you call it as a judiciary where a law and justice is not prevailing. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ನಿಂದನೆ ಮಾಡಬಾರದು. But the truth remains, how we can get justice from the High Court wherein injustice is rampant, ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಏನು ಒಂದು ನ್ಯಾಯ ಸಿಗಬೇಕೋ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಾಗಲಿ, ರಿಸರ್ವೇಷನ್‌ನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಪ್ರಮೋಷನ್‌ನಲ್ಲಾಗಲಿ, ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಅದು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಇದು ಕಾಣುವವರೆಗೆ ನಾವು ಯಾವ ಹಂತಕ್ಕೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತೇವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕೆಳಕ್ಕೇರೇ ಹೊರಟು ಹೋಗುತ್ತೇವೋ ಅದೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್‌ನವರು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಏನಾದರೂ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ನಮಗೆ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗಬಹುದೋ ಏನೋ?

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಮಾನ್ಯ ಅರಕೇರಿಯವರು ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನವರು ನಮಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮಗೆ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಲಿಲ್ಲಾ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಉಪಾಯ ಹುಡುಕುವ. ಆದರೆ ಅವರು ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಒಂದು ಸ್ಪೆಷಲ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ವಾಗಿ ಅವರು ರಿಟನ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಬರಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ ಮತ್ತು ವೈವಾಫೋಸ್ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಬರಲೇ ಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಅವರು ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಯಾರೂ ಪಾಸಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಜಡ್ಜ್ಸ್ ಆಗಲಿ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ಹೇಳಿ? ಹಿಂದೆ ನಡೆಸಿದಂಥಾ ಈ ಒಂದು ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನೂರಾರು ಜನ ಬಂದಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ಬರೇ ೪-೬ ಜನ ಮಾತ್ರ ಪಾಸಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಹಳ ಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಗಿ ಮೆರಿಟ್ ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಂಥಾ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ನಡೆಸಿದಾಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರು ಪಾಸಾಗದೇ ಹೋದರೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್‌ನವರನ್ನು ಸುಮ್ಮನೆ ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೪೭ ಜನ ಏನು ಪಾಸಾಗಿದ್ದರು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೇನೂ ಆಬ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಇಲ್ಲ ನಿಮ್ಮ ರೂಲ್ಸ್ ಬೈಲಾಸ್ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಅವೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಆಗ ಈ ಸಲದ್ದೂ, ಇದರ ಹಿಂದಿನ ಸಲದ್ದೂ ಮತ್ತು ಅದರ ಹಿಂದಿನ ಸಲದ್ದೂ ಕೂಡ ಏನೇನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿವೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬದಲಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊದಲು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ. ನಿಮಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾಗರ.—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಏನೆಂದರೆ ಯಾರು ಆರ್ಜಿಎದರೂ ಇದ್ದಾರೋ ಅವರೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಇದಕ್ಕೆ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವಿಶೇಷ ತರಬೇತಿ ನೀಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಪಾಸನೂರವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾಡಿದ್ದರು. ನಿಮ್ಮ ವರ್ಗದ ವಕೀಲರು ಮುನ್ಸಿಫ್ ಪರೀಕ್ಷೆಗೆ ಕೂತುಕೊಳ್ಳುವ ಮುನ್ನ ೩-೪ ವರ್ಷ ಒಬ್ಬ ಸೀನಿಯರ್ ಆಫೀಸರ್ ಕೆಳಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು ವೇತನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಸಹ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಲಾಯರ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ; ಜೊತೆಗೆ ಲಾ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಕಲಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಸ್. ಅರಕೇರಿ.—ನಾವುಗಳೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವೆಲ್ಲಾ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ನಾವು ಪಾಪಿಗಳೇ ಎನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನೂ ಸಹ ಅವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿ, ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಈಗ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ರೆಕೂಟ್ ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್‌ಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದು ಏನು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಏನು ಸಿಗಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ಬಹಳ ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀ ಎಂ. ಸಿ. ಬಸಪ್ಪನವರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಈ ಮುನ್ಸೀಫರ ನೇಮಕದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಿರುವಂಥ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸಂತೋಷದ ವಿಚಾರ. ಇದೇ ರೀತಿಯ ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಈ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇವರಾದರೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಏಕೀಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಅಷ್ಟು ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅಷ್ಟೊಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಟೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಕೆಲವರನ್ನು ತಂದು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಅಷ್ಟು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂತಹವರು ಏನಿದ್ದರೂ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೇಯಿಂಗ್ ಗೆಸ್ಟ್ ತರಹ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಕಳೆದ ೨-೩ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದೇ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಟೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಬಂದವರು ಯಾರೂ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಹಾಗೂ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಾರದು ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ಬೇರೆ ಯವರನ್ನು ತರುವ ಅಗತ್ಯವೇನಿದೆ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎ.ಬಿ.ಸಿ.ಡಿ ಸಹ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದವರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಬಂದು ೨-೩ ವರ್ಷ ಇದ್ದು ಮತ್ತೆ ವಾಪಸ್ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ಸಚಿವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಮೇಲೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಟೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಬಂದವರನ್ನು ವಾಪಸ್ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. I must congratulate her for deciding to send all those fellows to their parent department ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದು. ಮತ್ತು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಟೇಷನ್ ಮೇಲೆ ಯಾರನ್ನೂ ಸಹ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಈಗ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಮಾತೃಕೃತಿ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಫೀಲ್ಡ್ ನಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಸ್ಟರ್ ಆಗಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಈ ರೀತಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಟೇಷನ್ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನರಲ್ ಲಿಟರಸಿ ೩೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ೧೩ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ೧೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ಅಂದರೆ ಇದನ್ನು ಜನರಲ್ ಲಿಟರಸಿ ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗಕ್ಕೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಲಿಟರಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಪ್ರಚಾರಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಉದಾಸೀನದಿಂದಿದ್ದೇವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ನೋವಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೭೧ನೇ ಇಸವಿಯ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ ನಮ್ಮ ಶಾಜ್ಜದಲ್ಲಿ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಹರಿಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನಾವು ೧೯೮೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಅಂದರೆ ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಗಂಭೀರವಾದ ಸಮಸ್ಯೆಯೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಪೆಡೊಲ್ಫ್ ಕ್ಯಾಸ್ಪ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಜೊಡಯ್ಯನವರು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಜನರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಏಳಿಗೆಯಾಗಲೀ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದರು. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಈ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ದೂರು ಏನಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿನ ಮೇನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅವರ ಅದಕ್ಷತೆ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ನಾನೂ ಸಹ ಈ ಮೊದಲು ಅದೇ ರೀತಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಮೂರೂವರೆ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ೧೯೭೯ನೇ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ಜನವರಿ ೮ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ನಾನು ಅಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರೀಕೃತ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಿಂದ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಾಲ ಮಂಜೂರಾಗಿತ್ತು. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಪಿ.ಎಲ್.ಡಿ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿ, ಅದರ ಒಂದು ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಆದರಂತೆ ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ೮೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸಾಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಲವಾಗಿ ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆ, ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೨೧೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ೧೯೭೫ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಮೇನೇಜಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಸಿಗದಿರಲು ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡದಿರುವುದು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಮೂಲ ಬಂಡವಾಳದೊಡನೆ ಅದು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ೮೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲದ ಬಡ್ಡಿಯಲ್ಲಿ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬೦ ಲಕ್ಷ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪಾಯಿನಂತೆಯೂ ಹಂಚುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮೂಟೆಗಟ್ಟಲೆ ಅಷ್ಟೇ ಕೊಡುವ ಗಳು ಬಂದು ಬಿದ್ದಿವೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಜೊಡಯ್ಯನವರು ಹೇಳಿದರು. ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಕಾಮಧೇನುವಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಮತ ಪಡೆಯಲು ಇದನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೬೦-೭೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಇದಕ್ಕೆ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾದರೂ ಸಹ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹತ್ತು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿರೂ ಸಹ ೨೦ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಹಾಕಿಕೊಂಡವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಈ ಜನಾಂಗದವರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಕಾಮಧೇನುವಿನ ಸರಹ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ, ಅವರೂ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್-ಕ್ಯಾಸ್ ಅಂಡ್ ಮೈನಾರಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ಗೆ ೬ ಲಕ್ಷ ರೂ. ಗಳನ್ನು ಈ ಸಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೮ ಅಣೆಯಂತೆ ಹಂಚಬಹುದು. ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯವರು ಬೇರೆಯವರಿಗಿಲ್ಲಾ ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವಾಗ, ಈ ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ಒದಗಿಸಿರುವ ೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯಾವ ಮೂಲದಿಂದ ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜನರ ಏಳಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಹಾಯದಿಂದ ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದ ೨೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತರಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಬೇಕಾದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬರಲಿ, ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಲ ಮಂಜೂರು

ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಹೊಸ ಕಮೀಷನರ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಕಮೀಷನರ್ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಕಮೀಷನರ್ ಅವರೂ ಸಹ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಏಳಿಗೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮತ್ತು ಸ್ಟೆಪಲ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಇದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಟೌನ್ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರೂ ಸಹ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಅವರು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವರಮಾನ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಯಾರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಹೊಸಗಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಹಣವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಲೈಟನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ೬೩೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ಟೆಪಲ್ ಪ್ಲಾನಿನಲ್ಲಿ ೫೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ೫೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಎಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ. ಬೆಂಗಳೂರು ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಒಟ್ಟು ೪೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಇನ್ನೂ ೩೦೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಣ ಉಳಿಯುವುದಾದರೆ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಇವತ್ತು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಿಯಮ ಇರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು. ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಯವರೂ ಸಹ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಾರೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೈಟ್ ಹಾಕಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥ ನಾಟಕ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವರು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಸತ್ವಜಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಬೇಕು. ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಚಿವೆಯಾಗಿದ್ದುದ್ದು ಇಲ್ಲ, ಈಗ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಾಯಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧೈರ್ಯ ಮಾಡಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಾಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಇದನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ನಮ್ಮ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಸರ್ವಾಂಗೀಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೋರಾಡಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಸಾಮಾನ್ಯ, ಈ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಬೇಗ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲನೆ ಹೆಜ್ಜೆಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ಅರಿಕೇರಿಯವರನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು!

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಖಾತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ. ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರೂ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಇನಿಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. We do not come here for simply sitting

CHAIRMAN.—I request the Hon. Member to co-operate with me because I have called Sri. J. H. Patel.

ಶ್ರೀ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯನಿಯವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಅದಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಟೇಲರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

SMT. S. PRAMILA.—That is why we have been neglected like anything. I appeal to you Mr. Chairman ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಯಾರೂ ಇನಿಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಇನಿಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದರೆ ನಾವು ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು? ದಯವಿಟ್ಟು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

CHAIRMAN.—I called Mr. Patel

SMT. S. PRAMILA.—The subject itself is not initiated so far by anybody. Is he initiating?

ಭೇರಮನ್.—ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಪಟೇಲರನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದೇನೆ. He is yielding and giving chance to you.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಹೆ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನಾವು ಗೌರವ ಕೊಡಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಯಾಲ್ ಆಗುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ನಿಮ್ಮ ಕರಣೆಯಿಂದ ನಾವು ಬದುಕ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. We have our own rights to survive here ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವತ್ತಿನ ಡಿಮ್ಯಾಂಡನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೆಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, Social Security and Welfare (Excluding Women and Children Welfare) ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಇಲ್ಲ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಹಾಗಾಯಿತು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ಎಂದು ನೀವು ನನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ದಯವಿಟ್ಟು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ತೆಗೆದುನೋಡಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಕ್ಸ್‌ಕ್ಯೂಡಿಂಗ್ ವುಮೆನ್ ಅಂಡ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ತಂದು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಭೇರಮನ್.—ಇವತ್ತಿನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಪ್ರಕಾರ ಆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. That is what you want to initiate the demand which is not before the House?

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ.—ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ನಂಬರ್ ೬೨ ರಲ್ಲಿ ವುಮೆನ್ ಅಂಡ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ಸ್ಥಾನವೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಭಾವಿಸೋಣವೇ?

ಭೇರಮನ್.—ನಿಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ.—ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಲ್ಲದ್ದನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ತನ್ನ ಪ್ರೇಯಸಿಗೆ, ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಮದುವೆ ಯಾಗುತ್ತೇನೆ, ಅನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೇಳಬೇಡ, ನಿನ್ನನ್ನು ಗಿಣಿ ಸಾಕಿದಹಾಗೆ ಸಾಕುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದನಂತೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಡ, ದುಡ್ಡು ಬೇಡ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾವು

ಜೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ನೆಪಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಹಣ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಣವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹಣ ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಬೇಕು? ಇನ್ನು ಯಾರ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಹಣ ಬೇಕು? ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಡ, ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಡ, ಹಣ ಮಾತ್ರ ಬೇಕು ! ಯಾರು ತಿನ್ನುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ರೀತಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವರ್ಲ್ಫೇರ್ ಡಿವರ್ಷನ್ ಮೆಂಟನ್ನು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್ಯಾಂಕ್ ನವರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈಗ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ “ Things speak for themselves”. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸದ ಹೊರೆ ಜಾಸ್ತಿ, ಸಂಬಳ ಕಡಿಮೆ—ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ನೀವು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ಹೊರೆ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ, ಸಂಬಳ ಕಡಿಮೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ವುಮೆನ್ ಸ್ಟೇಟ್ಸ್, ಕಡಿಮೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ, ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಅಂಡ್ ವರ್ಲ್ಫೇರ್‌ನ್ನು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್ಯಾಂಕ್ ನವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾದದ್ದನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಹಣಬರಹ ಇಷ್ಟೇ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನಿಮಗೆ ಇದ್ದದ್ದೇ ಆದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್ಯಾಂಕ್‌ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಆಸೆಬ್ಬಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನಮ್ಮ ವರ್ಲ್ಫೇರ್ ಅಲ್ಲ, ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನೆಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಕೆಟ್ಟ ಮನೋಭಾವನೆ ಮತ್ತು ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಮತ್ತು ಮನೋಭಾವನೆ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬದಲಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಹಿರಿಯರೊಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಗಂಡುಗಳು ಈ ಇಳಿಯಲ್ಲಿ ಸುಸಮಾನ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ನಿವ್ವ ಏತಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರವೀಳ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್‌ರವರು ಅದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಹೋದ ಸಾರಿಯೂ ಇದೇ ಖಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರು, ಈಗಲೂ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಅವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಟ್ಟ ದೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಹತೋಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಅಂತಹವರನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಳ-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಮೇಲೆ ನಡೆದಂಥ ವಿಷಯ ಇದು. ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರು. ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ಆಸೆ ಹೋಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಬಿಟ್ಟು ಬಂದರು. ಅವರು ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಇವರು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅವರು We had been to the toilet ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದು ತಪ್ಪೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವೈಸ್ ಚಾನ್ಸಲರ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. Are you not ashamed to go to the toilet? ಎಂದು. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ—ಇಂಥಾ ವೈಸ್-ಚಾನ್ಸಲರ್‌ನ್ನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೇಗೆ ಬದುಕಬೇಕು ? ಇಂಥಾವರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಬೆಳಗಾವಿ ನಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಅವರು ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಆಗಿ ರೆಕೋರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಪೊರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಯಾಗಿ ಕಳಿಸತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್‌ಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ, ಯಾರನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ಕಳಿಸಿ, ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಳಿಸಬೇಡಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಇದು. ಅವರಿಗೆ ತಮ. * ಕೆಳಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಇನ್ನೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಲಾ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ ; ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರನ್ನು ನೀವು ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಡ ಗರ್ವಮಂಟ್ ಪ್ಲೀಡ್‌ರಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು, ನಮಗೆ ಬೇರೆ ರೂಮೇ ಇಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಗಂಡಸರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೆ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು, ರೆಕಮೆಂಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಗರ್ವಮಂಟ್ ಪ್ಲೀಡರ್ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೂ ವಿಪರೀತವಾದ ಸನ್ನಿವೇಶವಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ ಅವರೇ ಅವರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ವುಮೆನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ವರ್ಕಿಂಗ್ ವುಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ವಾರ್ಡನ್ ಇದ್ದಾರೆ ; ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಜಯಶೀಲನ್ ಎಂದು. ಅವರು ದೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕ ಹಾಗೆ ಸುಂದರ. ಅದು ವರ್ಕಿಂಗ್ ವುಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಓದತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಹೆಸರಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ವಾರ್ಡನ್‌ಗೆ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಶೀಲ, ಶೀಲ ಶೀಲ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ಅಹವಾಲನ್ನು ಬರೆದು, ಇಂಥಾ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಂದ ತೊಂದರೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ವರ್ಕಿಂಗ್ ವುಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾರೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ.— ಅಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮೂರು ಜನ ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ತಕ್ಷಣ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಮೋಚನಾ ಸಂಘ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ನಮ್ಮ ಮಾತೃವರರನ್ನು ನಿನ್ನೆ ರಾತ್ರಿ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಳಿದರಂತೆ ನೀವು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾದರೂ ಹೋಗಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರಂತೆ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದಾದರೆ ವರ್ಕಿಂಗ್ ವುಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಏಕೆ ಬೇಕು ? ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶಾಲವಾಗಿದೆ, ಆಕಾಶವೇ ಹೊದಿಕೆ, ಭೂಮಿಯೇ ಹಾಸಿಗೆ ಅಂದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡದೇ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಏಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಊಟ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ವಾರ್ಡನ್ ಊಟವಿಲ್ಲದೆ ರಿ ದಿನದಿಂದ ಹೇಗೆ ಬದುಕಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಊಟ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂಡಿಯನ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಆಫ್ ವುಮೆನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇದು ; ಇಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆಯಬಾರದು ಅಂದರೆ ನಮ್ಮ ಗಂಡುಗಳ ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಒಂದು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏನಂದರೆ, ಎಲಿಯವರೆಗೆ ಇಂಥಾ ಮನೋಭಾವವಿರತಕ್ಕ ಗಂಡುಗಳನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರೋ ಅಲಿಯವರೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಗುಂಡಾಂತರ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೀವು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೧೦೦ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಜರ್ಮನಿಯ ಬೆಬಲ್ “Mankind cannot be liberated unless the sexes enjoy social independence and equality” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಕಾರ್ಲಮಾರ್ಕ್ಸ್ “Social progress of mankind can be judged by the status of fair sexes” ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಈಕ್ವಲ್ ಟ್ರೀಟ್ಮೆಂಟ್ ಇದೆಯೇ ? ಡಿಸ್ಕ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ೩ ಜನ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದೇವೆ. ಸೀಟ್ಸ್ ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಲೆನ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸ್ಥಳ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 3 of us have been concerned. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ, ಎಂದರೆ

whip ಅವರೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ; ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲ ಮೊದಲು ನಾವು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮೊದಲು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ನಂತರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ. ನಾವು ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದೇವೆ. ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲೇಡೀಸ್ ಮತ್ತು ೨೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ಸ್-ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಎರಡು ಗಂಟೆ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇ ಆದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ; ತ.ವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಇಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ತಾವು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೂರು ಜನ ಮಹಿಳೆಯರೂ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ದಯೆ ಮಾಡಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇವತ್ತಿಗೆ ಮುಗಿಸುವುದು ಬಿಟ್ಟು ನಾಳೆ ಇಡೀ ದಿವಸ ನಮಗೆ ಮೀಸಲಿಡಬೇಕು. ಇದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕದ್ದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಹನವಾಗಿ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು, ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಇವತ್ತು ಮುಗಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡದೆ ನಾಳೆಗೂ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಪುಟ್ಟರಾಜ್ ಅವರು ಈ ಖಾತೆಗೆ ಸಚಿವರಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿಸಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ? ಮಲ್ಟಿ, ಉಡುಪಿ, ತಾಯಿಮನೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಾಗ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಬೀದರ್, ಬಿಜಾಪುರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಏನಾದರೂ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದ್ದಾರಾ ? ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದಾರಾ ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಸಹಿ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಸಾರಿ ತಾವು ಸಚಿವರಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಬಾರಿ ವರ್ಕಿಂಗ್ ವುಮೆನ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ವಿಸಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಅಲ್ಲಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಗತಿ ಏನಾಗಿದೆ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು ; ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ಸಹಿ ಹಾಕಿದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ನುಂಗಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಇಡೀ ಮಹಿಳೆಯರ ಕ್ಷೇಮಾಭ್ಯುದಯ ನೀರಿನಲ್ಲಿ ಹೋಮ ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವುದು, liberty from oppression, ನಮ್ಮನ್ನು ಏನು ಕೇಳಿಡೆ ತುಳಿದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕು ; ಡಿಸ್ಟ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಮ್ಮ ಕಾಲಮೇಲೆ ತಾವು ನಿಂತು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟ ಸುಖಗಳು ಬಂದರೂ ಅವನ್ನು ಮೀರಿ ಹೋಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವುಮೆನ್ಸ್, ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಳ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಚಾರ್ಜ್ ತರಬಹುದು. Children Act, Suppression of Immoral Traffic Act, Implementation of social legislation ಮುಂತಾದ ಳ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ವುಮೆನ್ಸ್, ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ನೆಹಸದೇ ಹೋದರೆ, ಮುಂದೆ ಚುನಾವಣೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಕೈಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ನೀವು ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಸಮೇಷನ್ ಆಫ್ ಇಮ್ಮಾರಲ್ ಟ್ರಾಫಿಕ್ ಆಕ್ಟ್, ಜಿಲ್ಲಾಸ್ ಆಕ್ಟ್, ಸೋಷಿಯಲ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಷನ್ ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಮತ್ತು ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಟರ್ ಹಾಗೂ ಐ.ಎಫ್.ಡಿ.ಸಿ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳನ್ನು ಓಪನ್ ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಕೇವಲ ೩-೪ ಸ್ಥಿಂಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಗತಿಯಾದದ್ದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಬಟ್ಟೆ ಪುಟ್ಟದೋ ಇದರಿಂದ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಮಗುವನ್ನು ಸಹ ಮೇಲಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ವುಮನ್ಸ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಜೊತೆ ತಾವು ಹೋರಾಡಿ, ಅದು ಆಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಮನೋಧಾರ್ಥ ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧುರಾಜ್ ಅವರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಆ ಮನೋಧಾರ್ಥ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಲ್ಲಿ ಬರುವವರೆಗೂ ನಮ್ಮ ಅಭ್ಯುದಯ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂರಾಯರಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸರ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಮಿನೇಷನ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಒಂದು ಗಾಡಿಯ ಎರಡು ಚಕ್ರಗಳ ಹಾಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಈ ಏರುಪೇರು ಎನ್ನವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಚಿತ್ರವನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ಕಾರ್ಯಾಂಗ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಶಾಸಕಾಂಗ ಈ ಮೂರು ವಿಂಗ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುರವಟ್ಟಿಗೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುವುದಾದರೆ, ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯೂ ಸಹ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಈಗ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರು ಮುನ್ಸಿಫರು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಅವರಿಗೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಆಡರ್ ಬಂದಿದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅದನ್ನೂ ಹಾಗೆಯೇ ಪೆಂಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಾತ್ರೆ ಇದ್ದಂಥ ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಗೌರವ ಮೇಟ್ ಪೀಠರನ್ನು ಕೂಡ ಕೆತ್ತು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೂ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಲಂಕರಿಸಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಿಚಾರವಾಯಿತು. ಇನ್ನು ಶಾಸಕಾಂಗಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ೨೨೪ ಜನರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೇವಲ ೮ ಜನ ಮಾತ್ರ ಮಹಿಳೆಯರು ಇದ್ದೇವೆ, ಇದು ಕೇವಲ ೩-೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಯಿತು, ಇಲ್ಲೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕಡಿಮೆಯಾಯಿತು. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ತುಳಿದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿ, ಅದು ಯಾವುದೇ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಲ್ಲಿ, ಯಾವುದೇ ಪಾರ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿರಲಿ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್(ಐ), ಕಾಂಗ್ರೆಸ್(ಎಂ) ಆಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಜನತಾ ಪಕ್ಷವಾಗಲಿ ಇಲ್ಲವೇ ಬಿ. ಜೆ. ಪಿ ಪಕ್ಷವಾಗಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಿಟುಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯವರಿಗೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕೇವಲ ೩ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾರು ಯಾರು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಮಹಿಳೆ ಕೇವಲ ಅಡಿಗೆ ಮನೆಯ ಳಿಗೋಡೆಗಳ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂಥವಳು ಎಂದು ಈಗಲೂ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಡೀ ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ? ಬೇರೆ ಯಾರಿಂದಲೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಹುದ್ದೆಯನ್ನೋ ಅಥವಾ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯು. ಡಿ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿಯೋ ಇಲ್ಲವೇ ಎಮ್‌ಕೇಪನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿಯೋ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ. ಎಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದಿಂದ ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯನ್ನೂ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಏತಕ್ಕೆ ? ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಬಿದ್ದೇ

ಇಲ್ಲವೇ? ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಯಾರು ತಾನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಮನಸ್ಸನ್ನಿಟ್ಟು ಇದ್ದರೆ, ಹಾಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಎರಡು ಸಾವಿರಗಳು ಬಾಲಿ ಯಾಗುವುದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ; ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರಲ್ಲಿ ಅಂಥಾ ಸ್ಥಾನ ದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂಥವರಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಥವರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನೇ ಬೇಕಾದರೆ ನಿಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನೀವು ಹರಿಜನರನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆರಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೂ ಸಹ ಏತಕ್ಕೆ ಮುಂದಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು? ದೇಶದ ಕಲ್ಯಾಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯೂ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯೂ ಸಹ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಾದರೆ, ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂಅನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆಯೋ ಅಂಥವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಉಮಾದೇವಿ ಎನ್ನುತ್ತಾ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸೈನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಅವಳ ಹೆಸರನ್ನು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜಿನಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅವಳಿಗೆ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕಾಗದ ಬರೆದಾದ ಮೇಲೆ ಅವಳಿಗೆ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಹಿಳೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಸಹ, ಎಕ್ಸ್‌ಪೀರಿಯನ್ಸ್ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಂಥವರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮನೋಭಾವನೆ ಇಲ್ಲ. ಇದು ಆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿಷಯ. ಆದುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಹಾಕುವವರೆಗೂ ಸಹ ಇದು ಸರಿ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ನಂಬಿಕೆ ನಮಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರ ವಿಷಯ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ನೀವು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತಿದ್ದು ಕೇವಲ ಗಂಡು ಮಾತ್ರ. ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೂ ಸಹ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗಳನ್ನಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಈಗ ಇಬ್ಬರು ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾರವರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಯಿ ಇದ್ದವ ಬರಗಾಲದಲ್ಲೂ ಬದುಕಿಕೊಂಡ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಅವರೊಬ್ಬರನ್ನು ಡಿ.ಸಿ.ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದಾಗ ಅವರು ಪೆಟ್ರೋಲ್ ಬಂಕ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ಅನೇಕರನ್ನು ಹಿಡಿದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಏಕೈಕ ಮಹಿಳೆ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಕೊಡಗಿನ ಡಿ.ಸಿ.ಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ ಅದು ಚಿಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಮನೋಭಾವ ಸಲ್ಲದು. ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಏನು ನ್ಯಾಯ ವಾಗಿ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಸಲ್ಲಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಕೊಡಿ. ಈ ರೀತಿ ಪೋಲೀಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆ ಕೂಡ ಹೈಯೆಸ್ಪ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಗೈನೋಕಾಲಜಿಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಪಿಡಿಯಾಟ್ರಿಕ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯಾಗಲೀ ಮಹಿಳಾ ಸ್ಪೆಷಲಿಸ್ಟ್ ಇದ್ದಾರೆ ಅಂಥವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ಉನ್ನತ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಹಾಕಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ? ಅವರಿಗೂ ಅನುಭವವಾಗಿಲ್ಲವೇ? ಅವರಿಗೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಇಲ್ಲವೇ? ಏತಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಅಲ್ಲೂ ಸಹ ಉನ್ನತವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವತ್ತು ಒಬ್ಬ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್, ಇಲ್ಲವೇ ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇಲ್ಲವೇ ಒಬ್ಬ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗ ಬೇಕಾದರೆ ಗಂಡೇ ಆಗಬೇಕು, ಇದು ಏತಕ್ಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಮನೋಭಾವನೆ ಏನು ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ ಇದು ಸರಿಪಲ್ಲ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಇನರೇನು ಗಂಡುಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ.—ದಾಳಿ ಮಾಡದೇ ಬಗ್ಗು ಬಡಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಯಾವುದೇ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ-ಅಂಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಉತ್ತರವೇ ಬಂದಿಲ್ಲ, ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರೆ ಹಾಡಾಕಾರವೇ ಆಗಿ ಬಿಡುತ್ತದೆಯೋ? ಏನೋ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನನಗೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದೇ ರೀತಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆರೋಗ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಶಿಕ್ಷಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಉಪಕುಲಪತಿಗಳ ಹುದ್ದೆ ಖಾಲಿ ಬೀಳುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಮಹಿಳಾ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬಾರದು ಆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಕಾಲ ಪರಿಪಕ್ವವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವ ರಾಜ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಆರೋಗ್ಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಮತ್ತು ವ್ಯವಸಾಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಇರುವಂತೆ ಶೇಕಡ ೫೦ರಷ್ಟು ಇರುವ ಮಹಿಳೆಯರಿಗಾಗಿ ನಾವೇಕೆ ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಬಾರದು? ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅದನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. It is high time that we should think of Women's University and provide a University in Bangalore. If possible in almost all parts of Karnataka. ಇದನ್ನು ನೀವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಹಿಳಾ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ರಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇವೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಗಂಡುಬರುವ ದೋಷವೇನೆಂದರೆ ಹಿಂದಿನಿಂದ ಹೆಣ್ಣು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವವಳು, ಗಂಡು ಹೊರಗಡೆ ದುಡಿಯುವವನು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವನೆ ಬೆಳೆದು ಬಂದಿದೆ. ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಗಂಡನನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಸವೆಯುತ್ತಾಳೋ ಎಂಬ ಪ್ರೀತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ. ನಾನು ನನ್ನ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಾನೆ ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮೂಲಭೂತವಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಹೆಂಡತಿಯನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಆಕೆ ತನಗೆ ಸರಿಸಮಾನವಾಗಿ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಾಳೋ, ಎಲ್ಲಿ ತನಗಿಂತ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೋ ಎಂಬ ಒಂದು ನಿಕ್ಷುಪ್ತ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆಕೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂಬುದು ಆತನ ಮನೋಭಾವನೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಮನೋಭಾವನೆ ಮೊದಲು ಬದಲಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಕೆ. ತಕ್ಕೇಡ್.—ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ ಅವರು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ವಾಕು ನೆನಪಾಗುತ್ತದೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ, ಸಾವಿರ ಕುದುರೆ ಸರ್ದಾರ ಮನೆ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹಿಂಜಾರ' ಎಂದು. ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ.—ಗಾಡೆ ಮಾಡಿರುವವರು ಗಂಡಳರೇ! ಸರದಾರರಾಗಿರುವವರು ಮನೆ ಯಲ್ಲಿ ಹಿಂಜಾರರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಆಗಬಾರದು? ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಆಗಿದ್ದೀರಿ. ಭಾರತದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಮೂಗುದಾರ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಆಗಬಾರದು? ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುವ ಕಾಲವೇನು ದೂರವಿಲ್ಲ, ಆ ಕಾಲ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾಲವನ್ನು ನೀವು ನೋಡುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಯಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯ.—ಕು : ಪ್ರಮೀಳಾ ಅವರು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ನಾವೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅವರೇನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ,

ಭೇರೈನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಈಗಾಗಲೇ ೨೫ ನಿಮಿಷವಾಯಿತು, ಇನ್ನು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಬಹುದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ.—ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಶೇಕಡ ೭೫ರಷ್ಟು ಬಂದಿ ಇದ್ದೇವೆ ಇವತ್ತು ೭ ಗಂಟೆಯವರೂ ಆಗಲಿ, ನಾವು ಎಲ್ಲ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಬದ್ಧರಿಂದ ಈ ಕೂಡಲೇ ಭಾವಣವರೂ ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಬಹುಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಒಂದೊಂದು ಗಂಟೆ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡಲು ತಯಾರಾಗಿ

ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನೂ ನೀವು ನಮ್ಮ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿ ಅಥವಾ ಆ ಕಡೆಯವರನ್ನಾದರೂ ಕೇಳಿ, ಇವತ್ತು ನಾವು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದ ಹೊರತು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಂಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ಹಿತ. ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಧರಣಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಸುಮ್ಮನೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ವಿಷಯ ಕೂಲಂಕಶವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು.

CHAIRMAN.—I request your co-operation. ಧರಣಿ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

SMT S. PRAMILA.—We have co-operated enough and suffered enough because we have co-operated we are in this State today. ನಾವು ಇರುವವರೇ ಮೂರು ಜನ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಮೂವರೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಧೈರ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಲಿ ಆ ರೀತಿ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ನಾವು ಅವರ ಕಾರ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದಯವಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

CHAIRMAN.—As per Rules of Procedure and Conduct of Business time limit has been prescribed for each members speech.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ.—ನೀವು ಏನುಬೇಕಾದರೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಡಿ, ಇವತ್ತು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮಾತನಾಡಲೇಬೇಕು.

CHAIRMAN.—Please understand the position and proceed.

SMT S. PRAMILA.—I am appealing to you to please understand the position and status of women in this State.

CHAIRMAN.—I am sorry. A member who initiates the discussion is given enough time according to the Rule in respect of others the time is regulated. If you want to change the Rules, you can make a motion to that effect. I have no objection. You cannot ask me to close my eyes to the Rules.

(ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ೩ ಮಂದಿ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡ ತೊಡಗಿದರು)

ಛೇರ್ಮನ್.—ಮೂವರೂ ನಿಂತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ನಿಲ್ಲುವುದು ನಿಯಮಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ.—ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಇವತ್ತು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇನಿಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡುವುದು, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡುವುದು. ಇದು ಖಂಡಿತಾ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಾವು ಮೂರು ಜನ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲೇಬೇಕು. ಈ ಚರ್ಚೆ ನಾಳೆಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಮುಂದುವರಿಯಲಿ, ಮತ್ತು ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಏನೇ ಹೇಳಲಿ, ನಾನಂತೂ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ, ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಛೇರ್ಮನ್.—ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ಮತ್ತು ಬೇಗ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ.—ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಏನೋಂದು ಇಲಾಖೆ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮುಗಂರವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ೨೭-೪-೭೮ರಲ್ಲಿ ಕರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ ಎಸ್.ಸಿ.ಎಸ್.ಟಿ. ಯವರಿಗೆ ಇಂತಿಷ್ಟು ಹುದ್ದೆಗಳು ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೫೪ ಗಜೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನೂ ಹರಜನ್-ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ೧೫ ಜನ ನಾನ್ ಗಜೆಟ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದು ಅವರಿಗೆ ೨೦.

ವರ್ಷ ಸರ್ವಿಸ್ ಆಗಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಎದ್ಯಾರ್ಹತೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಕ್ವಾಸ್-೨ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಬಡ್ತಿ ನೀಡಿದ್ದು ಮಹಿಳೆಯರೂ ಕೂಡ ಹಿಂದುಳಿದವರು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಹಿಂದುಳಿದವರೆಂದರೆ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯವರು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟನ್ನು ಹೇಗೆ ತಯಾರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ : ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನು ಕೆಳಗೆಡೆ ತಳ್ಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ಇನ್ನು ರಿಟಿಂ ಜನ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರು ಹೆಚ್ಚಿದರೆ ೩೦ ಜನರಿರಬಹುದು. ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಮಾಡತಕ್ಕವರು ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆಯ ನೌಕರರು ಮಾತ್ರವೇ ? ಬಾಕಿಯವರೆನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೇ ? ಇಲಾಖೆಯ ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನೂ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರೂ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ.

೫-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಶಾಲೆ ಯವರೇ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಟ್ಟೆ, ಷೂ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು 'ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಹಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ಜುಟ್ಟಿಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆ ಹೂವು' ಎನ್ನುವಂತೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ತಂದು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದಂತೆ ಹಾಕಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಷ್ಟ ನೋಡಲಾರದೆ ಷೂ, ಬಟ್ಟೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಓಡಿಹೋದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜವಾನರ ಹತ್ತಿರ ಬಟ್ಟೆ ಬೆಲೆ, ಷೂ ಬೆಲೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಮಂಜಳದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲ ನಾಲ್ಕನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರರನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಅನುಚಿತನವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಬುಕ್ಕು ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಇದು. ಮೈಸೂರಿನ ಒಂದು ಶಾಲೆ ಯಲ್ಲಿ ಇದೆ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ಓದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಿವುಡರಿಗೆ, ಕುರುಡರಿಗೆ ಒಂದು ಶಾಲೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಭರ್ತಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೊದಲೇ ಕಣ್ಣು ಕಾಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಕಿವಿ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮೊದಲೇ ದೇವರು ಅವರಿಗೆ ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಅಂಥವರು ನಮಗೇನೋ ಸ್ವಲ್ಪ ಅನ್ನ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಬಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಊಟ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ, ಸರಿಯಾದ ಬಟ್ಟೆ ಇಲ್ಲ, ಹಾಕಿದ್ದನ್ನು ತಿಂದು ಕೊಂಡ ಬದುಕುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅಲ್ಲಿದೆ. ಈ ತರಹ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಡೆಸುವ ಬದಲು ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಲಯನ್ಸ್ ಕ್ಲಬ್, ರೋಟರಿ ಕ್ಲಬ್ ಮುಂತಾದ ದಯಾದಾಕ್ಷಿಣ್ಯ ವಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗಾದರೂ ವಹಿಸಿಕೊಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಿವುಡರಿಗೆ, ಕುರುಡರಿಗೆ ಅನ್ನ ಬಟ್ಟೆ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೋಗಿ ದಯವಿಟ್ಟು ಅಲ್ಲಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣು ಕಾಣದ ಮಕ್ಕಳು ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಿ ಅನ್ನ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಟ್ಟೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನಾರೋಗ್ಯ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ನಮಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಅನ್ನ ಕೊಡಿಸಿ. ಒಳ್ಳೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಸಿ ಎಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕುರುಡರಿಗೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಹೆಡುಗರಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಮತ್ತಿತರ ಸಲಕರಣೆ ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ಯಾವ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನೂ ಒದಗಿಸಿಕೊಡು ತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಯಾವ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಹಣ ಕೊಡಿ, ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ನೀವು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು ? ಕುರುಡರನ್ನು ಕಿವುಡರನ್ನು ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಬಟ್ಟೆಗೆ ಕೊಡದೇ ಸಾಯಿಸುವುದಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೇ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಂಗನವಾಡಿಗಳನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ದವರು ಅವುಗಳಿಗೆ ನೆರವು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ; ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ನಾನಾ ಕಡೆ

೧೦೦ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಸೂಪರ್‌ವೈಸರ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ, ಬಟ್ಟೆ ಬರೆ ಎಲ್ಲಾ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಏನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ? ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಮಗುವಿಗೆ ೨೫ ಪ್ರಸೆಯಂತೆ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ೧೦೦ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ದಾವಣಗೆರೆಯಿಂದ ಒಂದು ದೂರು ಬಂದಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಕೆ.ಜಿ. ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಯನ್ನು ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಹುಸ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ; ಒಂದು ಕೆ.ಜಿ. ಅವಲಕ್ಕಿ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ; ಒಗ್ಗ ರಣ್ಣೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕೆ.ಜಿ. ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ? ಒಗ್ಗ ರಣ್ಣೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ಕೆ.ಜಿ. ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಬೇಕೇ ಅದನ್ನು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ? ಕಾಲಾ ಕೆ.ಜಿ. ಎಣ್ಣೆ ಸಾಕು. ಮಿಕ್ಕಿದ್ದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅವರ ಮನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕೊಡುವ ಹಣ ಪೊಲಾಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಬಡಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಲಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂಗನವಾಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ವೆಷರ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಪ್ರಕಾರ ಆಹಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಒಗ್ಗ ರಣ್ಣೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಎಣ್ಣೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಸಿಂಕೆ ಪೊಟ್ಟಣ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ, ಆದರೆ ಒಲೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಲೆ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಸೀಮೆಎಣ್ಣೆ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕಡ್ಲೆ ಕಾಯಿ ಎಣ್ಣೆ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತುಗಳೆಲ್ಲಾ ವೇಷಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಂಡು ಅಂಗನವಾಡಿಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಯಾರ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಕ್ಯೂಸ್ಟರ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ನೀವು ವಸ್ತು ಜರ್ಮನಿ, ವಿಯೆಟ್ನಾಂಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಬೇಕು, ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ವಿಯೆಟ್ನಾಂನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೫: ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರತೆಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಒಂದು ೩೦ ವರ್ಷಗಳ ಬದಲಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಬಹು ಕಲಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರಬೇಕಾದರೆ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಏತಕ್ಕೆ ರಚಿಸಿತು ? ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು, ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ರೀತರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಉದ್ಯೋಗಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಶೇಕಡ ರೀತರಷ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರು ಒಂದು ಬರಹ ಕಲಿತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ೧೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ದುಃಖ ಪಡುತ್ತಾ, ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ರೀತ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಒದುವುದು ಬರೆಯುವುದು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿರುವ ನಿಜವಾದ ಯೋಜನೆಗಳಾದರೂ ಏನು ? ಇದರಿಂದ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿದೆ ? ಮದುವೆ, ಮನೆ, ಕುಟುಂಬ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ—ಇವುಗಳ ಪೂರ್ತಿ ಹೊಣೆ ಸರ್ಕಾರದ್ದು. ಅಲ್ಲಿ ಏನುವೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೆಟ್ರಿಮೋನಿಯಲ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಧವೆಯರನ್ನು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ನಿಜವಾದ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲ. ಕಲ್ಯಾಣ ನೀತಿ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯವಾಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ, ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಹಿಳೆಯರ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು. ಅವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ. 60% of the children are less than 5 years. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಪಶ್ಚಿಮ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ Creches ಓಪನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವುದೇ ಮಗುವಿಗೆ ಕಷ್ಟವಾಗಬಾರದು ಎಂದು ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದಲೇ ಓಪನ್ ಮಾಡಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಲೀ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ನ ವರೆಗೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮನಸ್ಸಿದ್ದರೆ ಅವರು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅದರಂತೆ ನೀವು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ನಮ್ಮ ಬಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಣದ ಅರ್ಧ ಭಾಗ.

ದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಮಾತ್ರ ಕೇವಲ ೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತೀವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆಳುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೆಪ್ಪರ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೇವಲ ೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಹಿಳೆಯರ ಪರವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಹೋರಾಡಬೇಕು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವಾಗ ನಿಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಮುಂದೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಡಬೇಕು. ಆ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ.

ಭೇರೈನ್.—ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ತಮಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾಲಬೇಕು ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳ.—ನಮ್ಮ ದುಃಖವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡತಾ ರೋ ಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ.

MR. CHAIRMAN.—You want me to shut my eyes to the rules ? Is it an understanding that only lady Members should speak ?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—If the hon. Lady Members want to speak, let us not object. Most of the gents have spoken on the general discussion till today. Smt. Pramila who is championing the cause of ladies of Karnataka wants to make some points; we welcome it. I would go a step further and say that we must create a post of Additional Chief Secretary and appoint a Lady. She will look after the interest of ladies of our State.

MR. CHAIRMAN.—The understanding was that the discussion on the demand should be over and reply and voting should take place today only.

SRI Y. RAMAKRISHNA.—Sir, the hon. Minister will have to reply today only.

ಭೇರೈನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯೆಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ ಮಂತ್ರಿತರ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯೆಯರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನದೇನೂ ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ನಾಳೆ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಹೆಂಗಸರೆಲ್ಲ ಬಂದಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿರು!

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

CHAIRMAN.—The understanding is that, only 3 lady Members have to speak and now Smt. Pramila can continue her speech.

SRI K. B. SHIVIAH.—Ladies have come to an understanding. They have achieved one step.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಈ ಬೇಡಿಕೆ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆದಿದ್ದರು. ಆಗ ಶ್ರೀ ಪ್ರಮಿಳಾ ಅವರು.....

ಭೇರೈನ್.—ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮಿಳಾ ಅವರನ್ನು ‘ಶ್ರೀ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಅವರನ್ನು ‘ಶ್ರೀ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ‘ಶ್ರೀ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುತ್ತೇವೆ ಅಂತೆಯೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೂ ‘ಶ್ರೀ’ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ, ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರನ್ನು ‘ಕುಮಾರಿ’ ಎಂದು ಸಂಬೋಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಮನಸ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ; ನಾನು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದಾಗ ಅವರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಟ್ಟು ಕುಳಿತೆ. ಈಗ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ನಾಳೆಯಾದರೂ, ನಮಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಹೆಂಗಸರ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಂಗಸರೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕು, ಗಂಡಸರ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಡಸರೇ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ನಾಳೆ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಯಾರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿರಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿರುವ ಶೇಕಡ ೨೫ ಮಂದಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಈಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮಿಳಾ ಅವರನ್ನು ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಿದರೆ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಾಳೆಯಾದರೂ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯ ಕೊಡಿ. ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಭೇರೈನ್.—ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮಿಳಾ ಅವರು ಭಾಷಣ ಮುಗಿಸಲು ಇನ್ನೇಷ್ಟು ಕಾಲ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಬೇರೆಯವರು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿ. ನಂತರ ನಾವು ಕಾಲವನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಮಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಸಿಗಬೇಕು. ನಾವು ಹೊರಕ್ಕೆ ಓಡಿ ಹೋಗುವ ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ, ದೇಶದ ಆಡಳಿತ ಅವರ ಕೈಲಿ ಕುಳಿತಿದೆ, ನೀವಾದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಉಳಿಸಿರಿ,

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Sir, if you permit Sri J. H. Patel, you also permit me to speak.

ಭೇರೈನ್.—ಈಗ ಮಾತನಾಡಲಿರುವವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮಿಳಾ ಒಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ಚೆಲುವರಾಜ್, ಶ್ರೀಮತಿ ಅನಸೂಯಾ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ, ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಬಿ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಯ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ ಮುಂತಾದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿ ಸಮಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನನಗೆ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಸಲಹೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಭೇರೈನ್.—ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಹತ್ತು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಿಂದರೂ ನಮಗೆ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದರೆ ಗಮನಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳು ಬೇಕಾದರೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳು ಈ ತಿಂಗಳಲ್ಲೇ ಮುಗಿಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ರೀತಿ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿದಿವಸ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಭೇರೈನ್.—ಪ್ರತಿದಿವಸ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ವೇಳೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಡಿಮಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದು ? ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

SRI H. GANGADHARAN.—Let us have more opportunities to discuss over demands. You want the question hour also and more time for discussion over demands also.

ಭೇರೂನ್.—ಪಾಗಾದರೇ ಈ ಮನೆಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬದಲಾಗಿರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಪ್ರಶೋತ್ತರ ವೇಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದು ಬೇಡ, ಅದು ಸರಿಯಾದದ್ದಲ್ಲ. ನೆನ್ಸೆ, ನಾಳೆ ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುವ ರೀಷೇಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿಯೇ ಮೂರು ದಿವಸಗಳು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕೂಡುವುದು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕರು ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿ, ಇನ್ನು ಕೆಲವರು ನಾಳೆ ಮಾತನಾಡಲಿ. ಆದರೆ ಈ ಬಿಲ್ಲು ಉಳಿಯುವುದು ಬೇಡ. ಆದರೆ ಶನಿವಾರ ಏನು ನಾನ್ ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಡೇ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದರೆ ನೆಕ್ಸ್ತ್ ಸಾಟರ್‌ಡೇ ನಾನ್ ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಡೇ ಅಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಗಂಗಾಧರನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೊದಲು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಶ್ರೀ ಆಥವಾ 10ನೇ ತಾರೀಖಿನೊಳಗೆ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ಯಾಂಟ್ ಆಗಿ 3 ದಿವಸಗಳು ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಂಗ್ ಆಟಿನ್‌ಷನ್ ಮತ್ತು ಕ್ಲಶ್‌ನ ಆವರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮುಂದಿನ ಶನಿವಾರ ನಾನ್ ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಡೇ ಎಂದು ಕೂಡುವುದು ಸರಿಯನಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗಿನ ಅಂಡರ್‌ಸ್ಟ್ಯಾಂಡಿಂಗ್ ಪ್ರಕಾರ ನಾನ್ ಅಫೀಷಿಯಲ್ ಡೇ ಇರುವ ದಿವಸ ಬಿಲ್ ಪಾಸ್ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ನನ್ನದೇನು ಅಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ 3-31 ಆಗಿದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾರವರೇ ಮಾತನಾಡಲಿ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ.—ನಾವು ಮೂರು ಜನ ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲಿ ಇವತ್ತು ಎಂದು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಯಾರು ಮೂರು ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಲಿ ಎಂದು ಒಪ್ಪಿದ್ದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ನೀವು ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ ಮತ್ತೆ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಕದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾ.—ನಾವು ಮೂವರು ಮಾತನಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ನಾವು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬಗ್ಗಟ್ಟಾಗಿ ಇದ್ದೇವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಮಂತ್ರಿ ಮರ್ಯಾದೆ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಯಿತು ಯಾವಾಗ ನೀವೆಲ್ಲಾ ಒಂದಾದಿರಿ. ಆಯಿತು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ.

ಕುಮಾರಿ ಎಸ್. ಪ್ರಮೀಳಾ.—ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕು ಅದು ಡಿ. ಪಿ. ಎ. ಆರ್. ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಜೂನಿಯರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಏನು ಇರುತ್ತಾರೆ ಅವರು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿಯಮವಿಲ್ಲವೇ, ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಜೂನಿಯರ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಇದುವರೆಗೆ ? ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಆರು ತಿಂಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಸ್ಟಾಲ್ ಪೊಲೀಷನರಿ ಅಧಿಕಾರಿ ವೆಂಕಟಾಚಲಪತಿ ಎನ್ನುವವರಿಗೆ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದು ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಜೊತೆಗೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಪುನಃ ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಜೊತೆಗೆ ಇವರ

ಮೇಲೆ ದೂರು ಇರುವುದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಇವರ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಅದಕ್ಕೆ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಶ್ರೀಮತಿ ಪೊನ್ನಮ, ಸೂಪರಿಂಡೆಂಟ್‌ರವರು ಇದ್ದಾರೆ ಆದಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಮಿಸ್ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಆಗಿರುವುದು ಅವರ ಮೇಲೆ ಆರ್ಜಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅದರ ಮೇಲೆ ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಆದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಹಣ ವಾರಂಪಯೋಗ ಆಗಿರುವುದು ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲೊಬ್ಬರು ಸೂಪರಿಂಡೆಂಟ್‌ರು ಅವರು ಸಿ. ಡಿ. ಪಿ. ಓ. ಆಗಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಗ್ರಾಮದ ಒಬ್ಬ ಹೆರೀಜನ್ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ, ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಬಾರದು ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ ಆ ಊರಿನ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾಳೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ಕಾಗದ ಬರೆದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶಿ. ೩೦ ಪಿ. ಎಂ.,

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸ್ಟೇಷಲ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲೂ ೨೦೦-೩೦೦ ಮಕ್ಕಳು ಹಾಜರಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಅವರ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುವುದು ಇದೆ. ಆದರೆ ೨೦೦-೩೦೦ ಮಕ್ಕಳು ಯಾವ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಮಕ್ಕಳು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಆಟೆಂಡೆನ್ಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ೨೦೦-೩೦೦ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹಾಜರಿ ತೋರಿಸಿ, ಸ್ಟೇಷಲ್ ನ್ಯೂಟ್ರಿಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಂಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನಾದರೂ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಟ್ ಹೋದರೆ ಹುಡುಗರು ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಎನ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟರಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಯಾವತ್ತು ಇವರು ಮಕ್ಕಳ ಹಾಜರಿ ಕೊಟ್ಟು ದುಡ್ಡು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಅಪೂರ್ವ ದಿವಸ ಮಕ್ಕಳು ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಎನ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟರಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಂನಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಹಾಕಾರ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕಜ್ಜಿ, ವಗೈರೆ, ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬಂದಿದೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ದೂರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಂನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಕಾನೂನು ಬದಲಾಗಿ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈಗ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಂನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಿಂತ ಊದ ಬತ್ತಿ ಒಸೆಯುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಊದಬತ್ತಿಗೆ ಆರು ಪೈಸ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಕಡೆ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ ಏನು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಹಣ ಸಹ ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ದೂರು ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಂನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹವರನ್ನು ನರ್ಸಿಂಗ್ ಹೋಂಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಸೂಪರಿಂಡೆಂಟ್ ಅವರ ಕಡೆಯಿಂದ ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಇವರು ಯಾವ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆ ಹಣ ತಲುಪುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಸುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ದುಡಿಯಬೇಕಾದದ್ದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯ ಕೆಲಸ. ಅದೇ ರೀತಿ ದುಡಿದವರಿಗೆ ಹಣ ತಲುಪಿಸಬೇಕಾದ್ದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ.

ಇನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಹೋಂಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅನಾಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಇನ್ನು ಮಿಕ್ಕಿದ್ದು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ. ಫಿಕ್ಸ್‌ಡ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇವೊತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ

ವತಿಯಿಂದ ಮದುವೆ ನಡೆಸುವಾಗ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು? ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಕೇವಲ ಹದಿಮೂರು ರೂಪಾಯಿ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಮದುವೆ ಖರ್ಚಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆರ್ಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ೫೦ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಶಾಸ್ತ್ರೀಕೃತವಾಗಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಿರುವಾಗ ಇವೊತ್ತು ಮದುವೆ ವೆಚ್ಚವೆಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ಫಿಕ್ಸೆಡ್ ಡಿವಾಟಿಟ್ ಇಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಈ ರೀತಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ. ಈ ಮದುವೆ ಖರ್ಚಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿ, ಆ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖೇನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಮದುವೆ ಆಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆನಾಥ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಸ್ವಮನೆಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ, ರೋಗ ರಂಜನ ಇರತಕ್ಕವರಿಗೆ, ಮ್ಯಾಟ್ರಿಮೋನಿಯಲ್ ಗ್ಯಾಂಟ್ಸ್ ಎಂದು ನಿಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯ, ಬಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲದೆ ಸಾಲ ಕೊಡಿ. ಅಂತಹವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ, ಒಂದು ಸೋಸೈಟಿ ಮಾಡಿ, ಆ ಸೋಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸುಲಭ ದರದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡುವಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಈ ತರಹ ದುಂದು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೆರಿಗೆಗೆ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ, ಅನಂತರ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಹೆರಿಗೆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಜೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು, ತಾಯ್ತನ ಹೊರತಕ್ಕದ್ದು ಕೇವಲ ತಾಯಿಯಾದವಳ ಹೊಣೆಯಲ್ಲ. ಗಂಡು ಕೂಡ ಹೊಣೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವರಿಗೂ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೆರಿಗೆಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಖರ್ಚನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ರಜೆ ಕೊಡುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುವಂತೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಬಾರದು, ಸಮಾಜವೂ ಅದರ ಹೊಣೆ ಹೊರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಈ ಕುಟುಂಬದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ 'ಮದರ್ ಅಂಡ್ ಚೈಲ್ಡ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಆಕ್ಟ್' ಅಂತ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇದರ ಕಾನೂನು ಪ್ರತಿ ಬೇಕು ಅಂದರೆ ನಾನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧ ಇದ್ದೇನೆ, ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ 'ಮದರ್ ಅಂಡ್ ಚೈಲ್ಡ್ ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಆಕ್ಟ್' ತಂದು ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳವಣಿಗೆ ಆಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಗಂಡ ಸುರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಯಿಯವರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಒದಕ ಕಳಕಳಿ ಇದ್ದು ಬೇರೆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಮಕ್ಕಳುಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಕಿಂಡರ್‌ಗಾರ್ಟೆನ್ ತೆರೆದು ಆ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 90% of the Children in West Germany are looked after by the Government. ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರ ಹೊಣೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲೂ, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲೂ, ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲೂ, ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಕ್ರೆಚಿಸ್ ಒದಗಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ೫ ವರ್ಷ ಆದನಂತರ ಹೇಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ ದ್ದೀರಾ? ಇವೊತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪೋಸ್ಟಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಎಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಡಾವಣೆ ಯಲ್ಲಿಯೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭೂ ತಾಯಿ ಹಣ್ಣು, ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಹೆಣ್ಣಿಗೆ ಭೂಮಿ ಇಲ್ಲ, Agriculture, industry, Technology, handicrafts, gardening, acquiring knowledge ಇಷ್ಟು ಐದು ವಿಧದಲ್ಲಿ ಪೋಷಣೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ. ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಕಲಿಯಲಿ. ಇಷ್ಟು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡಿ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಪಾರ್ಸಿಂಗ್ ಅಂಡ್ ಪಾರ್ಟ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಅನಂತರ ಕೆಲಸಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಡೋಮ್‌ಸ್ಟ್ರಿಕ್ ರೆವಲ್ಯೂಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಈ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ಕೂಡ ತನ್ನದು, ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು, ತಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಅಂತ ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ವುಮೆನ್ಸ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ತಾಯಿಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂಭತ್ತು ತಿಂಗಳು ಕಾಲ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹೊರಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರೊಟೆಕ್ಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಟು ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಕಡಿಮೆ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಸಂಬಳ ಮಾತ್ರ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೊಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅದೇ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದು ಸಮಾಜದ ಹೊಣೆ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ವಿದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದಾಗ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದು ತಾಯಿಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಖಾಯಿಲೆ ಬಂದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆ ಮಕ್ಕಳ ತಾಯಂದರಿಗೆ ಲೀವ್ ಫೆಸಿಲಿಟಿ ಕೊಡುವ ಕಾನೂನನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ದಯಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮುಖೇನ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. equality before law under article 14 of the Constitution of India. ಅಂತಹ ಒಂದು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಾದರೂ, ಅದರಲ್ಲೂ ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಾದರೂ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ. ತಂದಾಗ ನಾವು ನಿಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಹಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆ ರೀತಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಪುಮನ್ ಕಮೀಷನ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಕಷ್ಟ-ಸುಖಗಳೇನು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನೂ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡಿ, ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ, ಬೇಕಾದರೆ, ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಕಾನೂನಿಗೆ ತಿದ್ದುಪಡಿ ತನ್ನಿ.

ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಸೌಜನ್ಯ ತೋರಿಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಮಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.— ಪುಮನ್‌ಕಮಿಷನ್ ಅನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ?

ಶ್ರೀಮತಿ ಎಸ್. ಪ್ರವೀಳಾ.— ವೆಸ್ಟ್ ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

† ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ಮರಿಸ್ವಾಮಿ (ಮೆಳವಳ್ಳಿ).— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೈಲ್ಯೂವೆಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತಾ ೪-೫ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ, ಆಫೀಸರ್ಸ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರವರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಯಾವ ಜನಗಳಿಗೆ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕೋ ಮತ್ತು ಯಾವ ಜನಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕೋ ಆ ಜನಗಳ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಸಚಿವರವರ ಗಮನಕ್ಕೆ

ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಒಂದು ಜನಾಂಗದ ಹಸರಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಈ ಇಲಾಖೆ ಕೇವಲ ಶೇಕಡ ೧೮ರಷ್ಟನ್ನೂ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಅಲ್ಲ; ಈ ಜನಾಂಗದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಈ ಇಲಾಖೆ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾರವರು ನಾವು ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದೇವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ನನಗೆ ೪ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಮಾತನಾಡುವವಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದರೆ, ಈ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎನ್ನುವುದು ನಮ್ಮ ಆಜ್ಞೆ ಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಒಬ್ಬರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ೪ ಜನ ಜಂಟಿ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ೨೦ ದಿವಸ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನು ೪೦ ದಿವಸಗಳು ಪ್ರವಾಸ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇವರಿಂದ ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರ ಕಷ್ಟ-ಕಾರ್ಪಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀ ಆರ ನೈಜೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಹಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅವರು ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ನೇರವಾಗಿ ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿ ಯವರು ಏನೋಂದು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇವರ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳೂ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತವೆ. ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಂಡುಬಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ ವಹಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪೋಸ್ಟ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಅಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಮುಖೇನ ಈ ಒಂದು ವರ್ಗದ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆಯವರನ್ನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನ್ನು ತೆರೆಯತಕ್ಕಂತಹದ್ದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಕೆಲವೇ ಜನ ಖಾಸಗಿಯವರು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಊಟವನ್ನೂ ಕೂಡ ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಊಟವನ್ನೂ ಕೂಡ ಶುಚಿಯಾಗಿ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಯಾವುದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ಎಕ್ಸಿಡೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟ್, ಫರ್ನಿಚರ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಜನಾಂಗದ ಹೆಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದವರೇ ಅದ ಕೆಲವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದಲೇ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನೂ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದವನು. ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಗ್ರಾಂಟಿನ ಕೋಟಿ ಏನಿದೆಯೋ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩೦-೪೦ ರೂ.ಗಳು ಗ್ರಾಂಟ್ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪುರಾತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಂತಹದು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ ಏರಿತಕ್ಕಂತಹ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಈ ೩೦-೪೦ ರೂ.ಗಳಿಂದ ಮಕ್ಕಳು ಊಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ಇದನ್ನು ತಾವು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನಾದರೂ ಪರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿದ್ದೀರಾ? ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ ಕೂಡಲೇ ಪರದಿಯನ್ನು ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಹಣವನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಸಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆಯವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಇನ್ನೂ ಇತರೇ ಅನೇಕ ಉಪಜಾತಿಗಳನ್ನು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಪಂಗಡ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜನ್ನು ಅಂದಿನ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ಜನಾಂಗದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಡಾ: ಬಾಬಾ:

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಅಂಚೆಚೀಟಿ ರೇರವರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದು ಆಗಿ ಬಹಳಷ್ಟು ವರ್ಷಗಳಾಗಿವೆ. ಅದರಂತೆ ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಜನಾಂಗದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಅಥವಾ ನೀವೇ ಏನಾದರೂ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರ ಜೊತೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಅಂದಿಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಹುಡುಕರು ಗಿರಿಜನರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಈ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಮೀರಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆ ಹೊಡೆದಾಡಿ ಜನಾಂಗದ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮತ್ತೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟಡದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ೫೦-೬೦ ಸಾವಿರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಆಲಾಪಿಯ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ರೂಮ್ ನಲ್ಲಿ ೧೦-೧೫ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ ? ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಗ್ರಾಂಟ್ ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ರೂಮುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಖಾಸಗಿ ಜನರು ಮುಂದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಆಗಲಿ ಖಾಸಗಿಯವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಡಿ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ನಾರಾಯಣದಾಸ್.—ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್‌ಫಂಡ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಬೇಡವೇ ಬೇಡ ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ಮರಿಸ್ವಾಮಿ.—ಹೌದು. ಕಾರಣ ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಖಾಸಗಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದು ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ರೀತಿಯ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮಕ್ಕಳೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಪ್ರಥಮವಾಗಿ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿದಾಗ ಮೊದಲು ೩ ತಿಂಗಳು ನಾನು ಆ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೆ. ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗದೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ನಾಮಕಾವಸ್ಥೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಇನ್ನೂ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನೂ ಅವರೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರು ಈ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಗ್ರಾಂಟನ್ನೇ ಅವರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಊಟಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ೪೦ ರೂ. ಗ್ರಾಂಟ್ ಮೊದಲೇ ಕಡಿಮೆ. ಆ ೪೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೂ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಕಾಗುವಷ್ಟು ಊಟವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹದ್ದರಲ್ಲೇ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ? ಶುಚಿಯಾದ ಊಟವನ್ನೂ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ನಾನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಈ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನ್ನು ಸರ್ಕಾರವೇ ಪಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಬಹಳ ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ನನಗಂತೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ದಿವಸ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ, ಹೋಗಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರ ಕಛೇರಿಯಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಲಾಗಿ ಅದು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಈ ಜನಾಂಗದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಏನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಈ ಜನಾಂಗದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸೂರೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವಾತಾವರಣ ನಮ್ಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಮೊದಲು ತಿದ್ದಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ದೂಷಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯದು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಖಾಸಗಿಯಾಗಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದು ಬಂದರೆ ಅಂತಹವರಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದಯಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ನಾರಾಯಣದಾಸ್.—ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ತೆಗೆದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ಮರಿಸ್ವಾಮಿ. — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಬಹಳ ದಿನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆಯರ ಬಳಿಗೆ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಲು ಹೋದಾಗ ಅವರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾಗಿದೆ, ಯಾರನ್ನೂ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ನೀವು ಒಬ್ಬ ಎಂಎಲ್‌ಎ ಆಗಿ ನೀವು ಏಕೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದರು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆಯರೂ ಮಹಿಳೆಯರಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದೆ. ಆ ಮಹಿಳೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ದುಃಖದ ವಿಷಯವನ್ನು ಕೇಳಿ ನನಗೂ ಕೂಡ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಗಿದೆ. ಹರಿಜನರ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದೇ ತಪ್ಪು, ಅದರಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದಂತೂ ಇನ್ನೂ ತಪ್ಪು. ಇಂತಹ ಲಕ್ಷಣವಾದ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಚಿಲ್ಡ್ರೆನ್ಸ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಕುಳಿ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಳು. ಸುಮಾರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾಯಿತು ಈಕೆಗೆ ಸಂಬಳ ಆಗಿ. ಈಗ ಅವಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟೇ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಮೈಸೂರಿನ ಬೊಂಬೂ ಬಜಾರಿನ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನ ಜನ ಟೀಚರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಕೆಲಸದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಆ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ರಾತ್ರಿ ವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿನ ರಾಗಿ, ಅಕ್ಕಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಪಾಕ ಮಾಡಿ ಶೇಕಡಾವಾರು ಹಣವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರಿಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಇವರ ಈ ಒಂದು ಪದಾರ್ಥಗಳ ಪಾಕಿಂಗ್ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಡಚಣೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬಂತು ಈ ರೀತಿ ಅಡಚಣೆಯಾದ್ದರಿಂದ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಹೊರಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಒಂದನೇ ಬ್ಯಾಚ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಹೋಗುವ ಪದ್ಧತಿ, ಅದನ್ನು ಎರಡನೇ ಬ್ಯಾಚ್‌ನವರು ಬಂದು ಬಡಿಸುವುದು ಪದ್ಧತಿ ಇದೆ. ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಅಡಿಗೆ ಮಾಡಿ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಎರಡನೇ ಬ್ಯಾಚ್‌ನವರು ಬಂದು ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಕಟ್ಟಿದ ಮುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಗಾಜಿನ ಜಾರುಗಳನ್ನು ಲೇಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮುದ್ದೆಯನ್ನು ತಿಂದಂತಹ ಮಕ್ಕಳ ಕರಳು ಏನಾಗಬೇಕು? ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪೊಲೀಸ್‌ಗೆ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಹೋಯಿತು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಆಯಿತು. ಈಕೆ ನಿರ್ದೋಷಿಯೆಂದು ಆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈಕೆಯನ್ನು ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ೨೪ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಇರಿಸಲಾಯಿತು. ಅದೂ ಆಕೆಯ ೪ ತಿಂಗಳ ಮಗುವಿನೊಂದಿಗೆ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ೨೪ ಗಂಟೆಗಳನ್ನು ಕಳೆಯಬೇಕಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್. — ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯ ಜೊತೆ ಮಗುವನ್ನೂ ೨೪ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ಮರಿಸ್ವಾಮಿ. — ಹೌದು. ಮೈಸೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಕೆ ರಾತ್ರಿವೇಳೆ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾಗ ಈ ಅಧಿಕಾರಿ ಅವಾಚ್ಛರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೈದು ಆಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಾಚಾರ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಆಕೆ ಶರಣಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಆಕೆಯ ಗಂಡ ಮೈಸೂರು ಸಿಟಿ ಸರ್ವಿಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡಕ್ಟರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ನಾನು ಇಂತಹ ಕಡೆ ಇರುವ ಶ್ರೇಣಿ ನೇನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಾ ಎಂದು ಈಕೆಗೆ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈಕೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರಣ ಈ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಅಟವನ್ನು ಹೂಡಿ ಆಕೆಯನ್ನು ೪ ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಅಮಾನತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಡಲಾಯಿತು. ಆ ನಂತರ ಈಕೆಯನ್ನು ರೀಇನ್‌ಸ್ಟೆಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ಬಳಿ ಇರುವ ಅಂಚೆಪಾಳ್ಯ ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಹಳ್ಳಿ ರಾಜ್ಯದ ಒಂದು ಬಾಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಶರಣಾಗದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಈ ಶಿಕ್ಷೆಯೇ? ಇದನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಚಿವೆಯರ ಹತ್ತಿರ ಹೋದರೆ ಅವರು “ನಿಮಗೇನು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲವೇ?” ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ತಾವೂ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ, ನೀವು ಆಕೆಯನ್ನು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ನಿಮಗೇ ಇಂತಹ ಕಷ್ಟ ಒದಗಿ ಒಂದಿದ್ದರೆ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ದಯಮಾಡಿ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದು ನಾನು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಯ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಿಲುವನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಮದ್ದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಕೊಪ್ಪ ಹೋಬಳಿ ಹಲಕೆರೆ

ಎಂಬಲ್ಲಿ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಭೇರ್ಮನ್ ಹಾಗೂ ವೈಸ್ ಭೇರ್ಮನ್‌ರವರು ಭೂಮಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಅವಾಚ್ಛ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬೈದು ಪೋಲೀಸ್ ಸಬ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರನ್ನು ಕರೆಸಿ ಆ ಹೆಂಗಸರನ್ನು ಕಾಲಿನಿಂದ ಒದ್ದೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರಿಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಇಂತಹ ಘಟನೆಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆಯರು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಈ ಕಷ್ಟ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು...

ಭೇರ್ಮನ್.— ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಲ್. ಮರಿಸ್ವಾಮಿ.— ಈ ಬಗ್ಗೆ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರಿಗೂ ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮನೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಗಾರ್ಡನ್‌ಗೆ ಆ ಊರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಭೇರ್ಮನ್ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಹೆಸರು ಕುಳ್ಳಿಗೌಡ. ಕರೀಗೌಡ-ಹೀಗೇ ಗೌಡರ ಸಂತಾನವೇ ಅತಿಕ್ರಮಣ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿ ಪೋಲೀಸಿನವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಒದ್ದೆಸತಕ್ಕ ಒಂದು ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಅದೂ ಮದ್ದೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರನ್ನು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅವಮಾನಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆಯರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನು ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವೂ ಕೂಡ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಭೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದರಿ. ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಅಗಾಟ್ ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೇಬಲಗನ್ನು ಕಂತಿನ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತು. ಈಗ ಅಲಾಟ್ ಮಾಡಿದ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಾನೂನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ ಸ್ವಾಮಿ? ಆದುದರಿಂದ ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವೆಯರು ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಡೈರೆಕ್ಷನ್ ಕೊಟ್ಟು ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನು ಇದ್ದರೆ ಹರಿಜನರಾರಿಗೂ ಹೌಸಿಂಗ್ ಬೋರ್ಡ್ ಮನೆಗಳು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ದಯಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇಂತಹ ಒಂದು ಕಾನೂನನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಹಿಂದೆ ಏನು ಇತ್ತೋ ಅದೇ ಕಾನೂನನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಲಾಯರ್ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಂದು ೫ ೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಈ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೬ ಪಿ. ಎಂ.

†ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲ ಚೆಲುವರಾಜ್ (ಹೆಗ್ಗಡದೇವನಕೋಟೆ). — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಇಡೀಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ, ಹಿಂದೆ ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮದ್ದರಾಜ್‌ರವರು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ, ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಖಾತೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವೆಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಡಿಗ್ರೀಡ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ವಿಶಾದ ಉಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಖಾತೆಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ರ್ಯಾಂಕ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಏನು ಇದೆ. ಅದರಂತೆ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. “ಮಾತೃ ದೇವೋ ಭವಾ” ಎಂದು ಹಿಂದೂ ಪುರಾಣೈತಿಹಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಉನ್ನತವಾದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ ನಾವು ಇಂದು ವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆಚಾರ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಧಕ್ಕೆಯುಂಟಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಬಹಳ ವ್ಯಥೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಮಹಿಳೆಯರೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ದೇಶದ ನಾನಾ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು

ಮಕ್ಕಳ ಮೇಲೆ ಅದರಲ್ಲೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯರ ಅತ್ಯಾಚಾರ, ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ದುಃಖಕರವಾದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ಛೇರೈನ್.—ತಾವು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೀರಿ ? ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಸಭೆಯನ್ನು ಆರೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲ ಚೆಲುವರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿ ಏನೆಂದರೆ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಏನು ಬಂದರೂ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಸಹ ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯ ಅತ್ಯಾಚಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ವಿಚಾರ ಬಂದಾಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ದೇಶದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಮೊದಲು ಅವರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯ ಬೇಕು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಉನ್ನತ ಅದರ್ಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನಡೆಯಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರು ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ನಿಪ್ಪಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇವದಾಸಿಯರ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. ದೇವದಾಸಿಯರೆಂದರೆ ದೇವರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ನಾಗರಿಕ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಈ ಪದ್ಧತಿಯು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿದೆ. ದೇವದಾಸಿ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಏತಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಒಂದು ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಡತನ ನಿವಾರಣೆಯಿಂದ ನರಳುತ್ತಿರುವ ದೇವದಾಸಿಯರಿಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಉದ್ಯೋಗ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ವಾಸಕ್ಕೆ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ದೇವದಾಸಿಯರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ನೆಷದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಸುಲಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸ ತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಹಿಳಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವರದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ಅನಿಷ್ಟವಿಡುಗಾಗಿರುತ್ತದೆ. ವರ ದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗೌರವದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನರ ಮನೋಪ್ರವೃತ್ತಿಯೇ ಬದಲಾಗ ಬೇಕು. ವರದಕ್ಷಿಣೆಯ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ಪಾರಾಗಲು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅವರು ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಉದ್ಯೋಗಾವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಯಾರು ಉದ್ಯೋಗ ದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೋ ಅವರು ಮುಂದೆ ಬರಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಹಿಳೆಯರೆಂದು ಅಲಕ್ಷ್ಯಕತೆಯುಬಾರದು.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—I appreciate your stand.

ಛೇರೈನ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಲ್ಲ. ಕ್ರಮ ಬದ್ಧವಲ್ಲದ ವಿಷಯಗಳು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ಎದ್ದುನಿಂತು ಮಾತ ನಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

SRI B. BASAVALINGAPPA.—Sir, we cannot just stand up frequently in the middle. Instead we can just make a mention without asking the Hon. Member to sit down. It may be permitted in exceptional cases, to save the time.

MR. CHAIRMAN.—Whether it is exceptional cases or special cases it will not be done.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಎದ್ದು ನಿಂತೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ಚೈನಾ ದೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ದೇವದಾಸಿಯರು ಇದ್ದಾರೆ. ಲಕ್ಷಾಂತರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾವುತ್ನೆಯೆಂಬ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದರೆ ಹೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾ ಚಲುವರಾಜ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದೇವದಾಸಿಯರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಒಂದು ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿ ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಚೈನಾದಲ್ಲಿ ಮಾವೋರವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ಕೆಟ್ಟ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿ ಆ ವೃತ್ತಿಯಲ್ಲಿದ್ದವರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವರ ಜೀವನ ಸುಖಮಯ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕಳೆದ ಸಾರಿ ೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಈ ವರ್ಷ ೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಏನೇನೂ ಸಾಲದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ, ಈ ಇಲಾಖೆ ಪ್ರಗತಿಪರವಾಗಿ ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಪ್ರವೀಳಾರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈಗ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದು ಹುದ್ದೆ ಖಾಲಿ ಇರುವುದರಿಂದ ಆ ಹುದ್ದೆಗಳಿಗೆ ಮಹಿಳಾ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರನ್ನೇ ತುಂಬ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇವುಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೇ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅವುಗಳ ವೈಸ್ ಛಾನ್ಸಲರ್‌ಗಳ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಹರಿಜನ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇದುವರೆಗೂ ತಾವು ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಭೂ ಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಈ ಭೂಮಿಯ ಹಕ್ಕು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಮದುವೆಯಾದರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಮದುವೆಯಾಗದಿದ್ದರೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೋಗಲಿ ವಿಧವೆಯಿರಲಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅದೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ತಮಗೆ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಒಬ್ಬನಿಗೆ ೩ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದರೆ. ಆತನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನು ಇತ್ತು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಆ ಜಮೀನು ಗೇಣಿ ದಾರರ ಪಾಲಾಯಿತು. ಈ ೩ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಆಧಾರವಿಲ್ಲದೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಕಷ್ಟವಾಗಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವರು ವೇಶ್ಯಾವೃತ್ತಿಗೆ ಇಳಿಯಬೇಕಾಯಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯವಳಿಗೆ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಜಿಗುಪ್ಸೆ ಬಂದು ಕೊನೆಗೆ ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆ ಸಮಾನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕು ಇವಳಿಗೂ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಮಂಡಲಿಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಳಿಗಳಿಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರು ತಮಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ದೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಊರುಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅನೇಕ ಜನ ಮಹಿಳೆಯರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಭಾಗದಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಡಾಯಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ತಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಹೆಣ್ಣುಗಳ ಕಡೆಯಂತೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲಸ್ಥರು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಓದಿಸು

ತ್ತಾರೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು,

ಇನ್ನು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಾಚಾರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನಾವು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಮಹಿಳಾ ಸೆಲ್ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ನಗರಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬಡಾವಣೆಗಳಲ್ಲೂ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಆಟವಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಜನಗಳು ಆ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಒಳ್ಳೆಯ ಗಾಳಿ ಸೇವನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾನು ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ ಯಾವ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಪೌಷ್ಟಿಕ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಲಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೀವು ಏನು ತಿಂಡಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ಬಿಸ್ಕತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಆಪ್ತರ ಕೇರ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ಬೆಳಗಾಂ ಮತ್ತು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರಿಗಾಗಿ ಎರಡು ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಂಗಳನ್ನು ತಾವು ತೆರೆದಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ, ಮಹಿಳೆಯರನ್ನೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಸುಯಲ್ಪ. ಗಂಡಸರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಎರಡು ಸ್ಟೇಟ್ ಹೋಂಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಟೆಗ್ರೇಟೆಡ್ ಜೈಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರ್ವಿಸಸ್ ಎಂದು ಏನಿದೆ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲೋ ಒಂದೊಂದು ತಾಲೂಕಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಹುಣಸೂರು, ಹೆಗ್ಗಡೆ:ವನಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಹಿಂದೆ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕಿಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲೂ ತಂಬಾ ಹಿಂದುಳಿದ ಮತ್ತು ರಿಸರ್ವ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ, ಎಂದರೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ, ಹೋಗಲಿ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಆಗಿರುವ ಹರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನಾದರೂ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂದರೆ ಅದನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನೀವು ಯಾವ ಯಾವ ಮಹಿಳಾ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂಥವರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಕೊಡಕೂಡದು.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಹರಿಜನರು ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ, ಇವುಗಳು ಊರಿನಿಂದ ಹೊರಗಡೆ ಇವೆ. ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿನ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶ ಬಹಳ ಗಲೀಜು, ಕಸ ಕಡ್ಡಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಅಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಮನಸ್ಸೂ ಅದೇ ವಾತಾವರಣಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಅವರ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೇ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಈ ರೀತಿಯ ಶಿಶು ವಿಹಾರಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವಾಗ ಆದಷ್ಟೂ ಊರಿನ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲೇ ಇರುವಂತೆ ಕಟ್ಟಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಮೀಳಾರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತವಾದ ಹುದ್ದೆಗಳಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡಬೇಕು. ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ, ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಪೋಸ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಬೇಕು. ಈಗ ಸಚಿವರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್‌ರವರಿಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನ ಸಿಕ್ಕಲೆಂದು ಹಾರೈಸುತ್ತೇನೆ. ನಾವು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಹೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆವೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಳುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಕಾರ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ವಿನಿಸ್ಪರ್ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾದಣಿಯಾಗಬೇಕು. ದೇಶ ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರು ಮುಂದುವರಿಯಬೇಕು. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವ ಅನಿಷ್ಟ ಪದ್ಧತಿಗಳು ತೊಲಗಬೇಕು ನವ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿ, ಸಮಾಜದ ಮನೋವೃತ್ತಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಡಿಮೆಯಾಗಬೇಕು. ನಾನು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ, ಪ್ರಪಂಚವೇ ಮುಂದುವರಿದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲೆಡೆಯೂ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ ಮನೋಭಾವನೆ ಬರಬೇಕು. “ ಸರ್ವೇ ಜನೋ ಸುಖಿನೋ ಭವಂತು ” ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ವ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ, ಲೋಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಹಿಂದೆ ಋಷಿಗಳು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವತ್ತು ಸಮಾಜದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಜೀವನವನ್ನು ಮುಡುಪಾಗಿಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್ (ನೊಮಿಂಗಲ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇದುವರೆವಿಗೂ ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಹಾಗೂ ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಹೊಸ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೊಸ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂಬ ಭಾವನೆ ಇದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಹೊಸದನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರುಬಾರಿಗೆ ಸಾಲದು ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಮದ್ರಾಸ್ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಹರಿಸನರ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ದಿಮ್ಮಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿಸ್‌ಲೇನಿಯಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು; ಆಕೌಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಿಸ್‌ಲೇನಿಯಸ್ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀ ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಿ, ಇಲಾಖೆಯ ರೂಪುರೇಖೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬ ಮಹಿಳೆಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಡಿಗ್ರೀಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ಆಪ್‌ಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೀಸೆ ಆಳುಗಳು ಮುಖ್ಯಯಿಂದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. Like a mother with courage of conviction, with spirit of humbleness, ಎನ್ನುವ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಮಿಲಿಟರಿ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೀತಿ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವ ದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀ ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಂತೆ ೨೦೦-೩೦೦ ವ್ಯವಸಾಯ ಕಾಲೋನಿಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳು ತಮ್ಮ ಗುರಿ ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾನು ಒಮ್ಮೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಲಾಗಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬರೆದರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕಾಲೋನಿಗಳು ಬಲಿಷ್ಠವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡುತ್ತೇವೆನ್ನುವ ವಾಗ್ದಾನ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಗೌರವ ಇದೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಹರಿದಿನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತೆ? ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಿಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾರತಮ್ಯ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಬೇಕು. ಕಾರಣ ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಹರಿದಿನರ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ 2½ ಪೈಸೆ ಬಿಳುತ್ತೆ. ಈ 2½ ಪೈಸೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ? ಏನು ತಿನ್ನುತ್ತಾನೆ? ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಏನು ಸೌಕರ್ಯ ಕೊಡೋದು? ಇದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು.

ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮೀಷನರ್ ಕೆಳಗೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿ ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. He is called one of the assistance to the D.C. He cannot go directly without his opinion to the D. C on submission of papers directly to him. This must go immediately. ಇವರನ್ನು “ಮುತ್ತೂಗದ ಹೂವು” ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಪವರ್ ಏನು? ಸ್ಟೆಷಾಲಿಟಿ ಏನು ಅಂದರೆ ಪವರ್‌ಲೆಸನೆಸ್. ಪೇಪರ್ ಹೂವು ಏಟಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಸ್ಟೆಷಲ್ ಪವರ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ರೀ-ಆರ್ಗನೈಸ್ ಮಾಡುವಾಗ ಇದಲ್ಲಾ ಬರುತ್ತದೆ. ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ. ಹೌಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ವಾಮಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೂ ಹರಿದಿನರು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮಗೆ ಬೇರೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೊಲ್ಲ ಭಜನೆ ಮನೆ ಬೇರೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಾಸ್ಟೆಲಿನಲ್ಲಿ 2½ ಪೈಸೆ ಒಂದು ಊಟಕ್ಕೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ, ಮೇಲ್ಕಟ್ಟಿದವರು ಪುಂಡ ಬಂದು ಇವರು ತಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿಲ್ಲ. 2½ ಪೈಸೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಊಟ ಮಾಡ್ತಾರೆ? ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ. — ತಾವು ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ಬೇರೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮಂತವರು ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಂವಿಧಾನಬದ್ಧವಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು.

SRI K. PRABHAKAR. — I am sorry to say. ಏಡೆಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳೇ ಅಲ್ಲ, ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ. I draw your attention to the existing rules.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ. — ಅವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ ಪ್ರಭಾಕರ್. — ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಗೋಧಿ ಕಾಳು, ಕೇರಸ್ ಸೇರಿ ಒಂದು ಊಟಕ್ಕೆ 2½ ಪೈಸೆ ಬಿಳುತ್ತೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಮಹನೀಯರೇ, ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದಯೆ ತೋರಿಸಿ ಪಾಲಿಸಿ ಆಫ್ ಪ್ರಿಫರೆನ್ಸ್ ಇರಲಿ. ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು, ಹೋಟೆಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಬಸ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಮಾಡಲು ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರೇ ಮಾಡಿ ಅಪರ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಜಾಸ್ತಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಓ-ಸಿಂ ಪಿ. ಎಂ.

ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೋ-ಆರ್ದಿನೇಷನ್ ಮತ್ತು ಕೋ-ಆಪರೇಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಇರಬೇಕು. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡೈರೆಕ್ಟರನ್ನಾಗಿ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನಾದರೂ ಪತ್ರ ಬರೆದರೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬೇರೆಯವರ ಸಹಕಾರ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕಾಟರ್ಸ್ ರಿಟನ್ಯಾನ್ ಕಳುಹಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು. ಇದರ ಮುಖಾಂತರ ಜಾಸ್ತಿ ಅಕ್ಕಿವಿಟೀಸ್ ನಡೆಯುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸ ಬೇಕು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಅದನ್ನು

ಟಾಲರೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಅವುಗಳನ್ನು ಫಾಲೋ ಅಪ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಯಾವುದೇ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ರಿವ್ಯೂ ಮತ್ತು ಫಾಲೋ ಆಪ್ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಜಾರಿಗೆ ತಂದರೆ ಅಷ್ಟೂ ಒಳ್ಳೆಯದು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಶ್ರದ್ಧೆ ಇದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಾದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಪವರ್ ಕೊಡಬೇಕು. Give her all powers. Do not interfere now and then except giving suggestions and guidance fairly and rarely. ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಸಭೆಯು ಮೇಲಕ್ಕಿದ್ದು ನಾಳೆ ಮತ್ತೆ ೯ ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

The House adjourned at Thirty two Minutes past Six of the Clock to meet Thursday again at Nine of the Clock on 10th July 1980.